

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

Bakalářská práce

Marihuana z pohledu žáků středních škol

Autor: Lucie Dvořáková
Vedoucí práce: Mgr. Miroslav Procházka, Ph.D.

České Budějovice 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Sokolově, dne

Lucie Dvořáková

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Miroslavu Procházkovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Dvořáková Lucie

Anotace

Tato práce se zabývá problematikou konopných drog a diskuze ohledně její legalizace u studentů středních škol. V dotazníkovém šetření byl u studentů zjišťován pohled na nebezpečí, návykovost a legalizaci konopí v ČR.

Klíčová slova:

Konopí, marihuana, závislost, legalizace

Abstract

These work follow up issue about cannabis drugs and discussion about legalization at high school students. And in questionnaire which was given to students, was checker view on danger, habitute and legalization of cannabis in Czech Republic.

Key words

Cannabis, marihuana, addiction, legalization

Obsah

I	ÚVOD	7
II	TEORETICKÁ ČÁST	8
1	Úvodem.....	8
1.1.	Historie užívání konopí	8
1.2.	Konopí jako rostlinný druh.....	9
1.2.1.	Cannabis sativa	10
1.2.2.	Cannabis indica.....	10
1.2.3.	Cannabis ruderalis.....	11
2	Způsoby užívání.....	12
2.1.	Marihuana jako návyková látka.....	12
2.1.1.	Účinky návykových látek	13
2.2.	Medicínské charakteristiky konopí.....	14
2.2.1.	Účinné látky - Kanabinoidy	14
2.2.2.	Využití konopí v medicíně.....	17
2.3.	Další využití konopí.....	20
2.3.1.	Textilní průmysl.....	20
2.3.2.	Papírenský průmysl.....	20
2.3.3.	Stavebnictví	21
2.3.4.	Chemický průmysl.....	21
2.3.5.	Kosmetický průmysl	22
2.3.6.	Energetický průmysl	22
2.3.7.	Potravinářský průmysl	22
2.3.8.	Cestovní ruch	23
3	Rizika spojená s užíváním konopných drog.....	24
3.1.	Účinky dlouhodobého užívání na psychiku.....	24
3.2.	Účinky dlouhodobého užívání na fyzickou stránku.....	25
4	Závislost a její léčba	27
5	Legislativa	29
5.1.	Trestněprávní úprava v ČR.....	29
5.2.	Zákon č. 50/2013 Sb. Zákon o léčivech.....	30
6	Legalizace marihuany	31
6.1.	Důvody pro a proti.....	31
6.2.	Legalizace ve světě.....	32
III	PRAKTICKÁ ČÁST	33
7	Cíle a výzkumné předpoklady	33
7.1.	Výzkumné předpoklady.....	33
8	Charakteristika výzkumných metod	35
9	Charakteristika výzkumného vzorku	36

10	Výsledky výzkumu a jejich analýza	37
11	Vyhodnocení výzkumných předpokladů	51
IV	ZÁVĚR	53
V	SEZNAM LITERATURY	55
VI	SEZNAM PŘÍLOH.....	58

I ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je „*Marihuana z pohledu žáků středních škol*“. Výběr tohoto tématu jsem zvolila proto, že mě tato problematika velmi zajímá. Dle statistik je známo, že Češi patří mezi největší uživateli marihuany. Obzvláště mladí lidé ve věku 15–17 let. A každým rokem se věková hranice uživatelů snižuje. Marihuana je stará jako lidstvo samo. Během několika let se prodiskutovalo a napsalo mnoho a mnohé se změnilo. Z lékařského hlediska se stala legální v několika zemích, dokonce i u nás. Pořád ale mějme na paměti, že marihuana stále patří mezi drogy.

Jak už tomu bývá, medializované fenomény bývají společností rozděleny na dva tábory, na její příznivce a odpůrce. Je tomu i u marihuany. Tato práce nechce jen poukázat na nebezpečí této rostliny, ale také na její druhou stránku. Především se podíváme na marihuanu z lékařského hlediska. Jedním z cílů je nasbírat, co nejvíce informací o této rostlině a podělit se s nimi.

V teoretické části se podíváme na historii této rostliny, jaké jsou druhy, způsoby užívání. Užívání marihuany nese svá rizika a na ta se také zaměříme. Podíváme se na vznik závislosti a její léčbu. Konopí lze také využít v průmyslech např. lékařský, potravinářský, textilní, papírenský, kosmetický aj. Dále probereme, jak svět pokročil ve výzkumech ohledně této rostliny, jak je to v naší republice se zákonem. A v poslední kapitole teoretické části porovnáme důvody pro a proti legalizaci marihuany.

V druhé části práce, tedy v části praktické, jsem zjišťovala celkový pohled na marihuanu a zkušenosti s jejím užíváním středoškolské mládeže. Pro zjištění těchto informací a ověření stanovených předpokladů jsem vypracovala dotazník, který byl rozdán a následně vyplněn středoškolskou mládeží. V praktické části je tedy zaměřeno na získání informací, jejich zpracování a následně jejich hodnocení.

II TEORETICKÁ ČÁST

1 Úvodem

1.1. Historie užívání konopí

Dodnes nevíme, kdy se člověk poprvé s konopím setkal, ale lze předpokládat, že to mohlo být v mladší době kamenné. Nejstarší údaje o používání konopí pocházejí z doby před sedmi tisíci lety ve staré Babylonii. Ovšem prvenství o všestranném využívání a pěstování této rostliny patří Číňanům. Spotřebovali každou část rostliny, od semene až po kořeny.¹

Užívání konopí je historicky spojeno s náboženskými obřady. Pravděpodobně se jedná o nejvíce rozšířenou psychotropní drogu, která se rozšířila po celém světě.²

Před čtyřmi tisíci lety se konopí dostalo do Indie. Marihuana byla užívána především při posvátných rituálech a byla považována za posvátnou, tzv. „dar bohů“, který snižoval horečku, posiloval spánek, povzbuzoval chuť k jídlu, prodlužoval život a zbystřoval myšlení a úsudek.³

V Africe znali konopí v třetím tisíciletí př. n. l. a používali jej na výrobu lan. Tato zmínka je obsažena v textech z Pyramid. Kusy konopného materiálu byly nalezeny v hrobce faraona Achnatona.⁴

Heodotes byl prvním historikem západního světa, který zaznamenal použití konopí v dílnách na zpracování lnu ve staré Skythii. Toto je doloženo objevem konopného semene ve skythském městě Tractemino.⁵ Skythové byli právě těmi obchodníky, kteří do Evropy přinesli konopí přibližně před 2 800 lety.⁶ V Evropě se kouření marihuany nikdy moc nerozšířilo, ale konopná vlákna se stala velmi populární, což způsobilo, že se konopí stalo hlavní plodinou téměř každé evropské země, především námořních velmocí.⁷

S narůstajícím obchodem se semena dostala do všech koutů známého světa. Tisíce let byla marihuana oceňována jako lék pro své euforizující účinky. Encyklopedia Britannica odhaduje, že počet pravidelných uživatelů je na tři sta miliónů. Dále byla užívána dalšími miliony

¹ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 16. ISBN 978-80-7287-136-0.

² PRESL J. *Drogová závislost*. 2. vyd. Praha: Maxdorf, 1995 s. 31. ISBN 80-85800-25-X

³ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 17. ISBN 978-80-7287-136-0.

⁴ ROBINSON, R. *Velká kniha o konopí*. 3. Vyd. Praha: VOLVOX GLOBATOR s. 147. ISBN 80-7207-532-2.

⁵ BENHAIM, P. *Konopí zdraví na dosah*. 1.vyd. Český Těšín: Alpress, 2001, s. 28. ISBN 80-7218-605-1.

⁶ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 18. ISBN 978-80-7287-136-0.

⁷ *Konoptikum* [online]. 2008 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: http://www.konoptikum.cz/articles/2011/10/historie_konopi_k23_s22.php

uživatelů na lékařský předpis. Od začátku století se však lékaři vrátili k aspirinu a jiným novějším lékům.⁸

U nás se konopí pěstovalo za účelem technického využití, a to po dobu trvání Československa. První zmínky o zneužívání konopí se objevují ve 30. letech. V Praze se objevilo pár případů kouření marihuany. V 60. letech se užívání konopí rozšířilo na základě zahraničních vlivů. Následná sovětská invaze tento trend zatlačila zpět do pozadí (do prostředí toxikomanů a skalních příznivců undergroundu). Vzhledem k tomu, že užívání konopí probíhalo v uzavřených skupinách, toto jednání nemělo velký vliv na společnost. Opětovný nástup konopí nastal v polovině 80. let. Tuzemská produkce konopí prudce vzrostla. V té samé době se u nás začaly dovážet drogy (nejen konopné). Právě v této době začal boj policí proti konopným a dalším drogám, které se u nás hojně zneužívaly.⁹

1.2. Konopí jako rostlinný druh

Botanická klasifikace konopí byla po dlouhou dobu nejasná, protože botanici se nemohli shodnout na příslušné čeledi. Vědci řadili konopí nejprve do čeledi kopřivovitých (Urticaceae) a později do čeledi morušovníkovitých (Moraceae). Dnes se konopí obvykle zařazuje do zvláštní čeledi konopovitých (Cannabaceae), kam vedle konopí patří pouze chmel (*Humulus lupulus*).¹⁰ Botanické pojmenování *Cannabis* získal až v 18. století od švédského lékaře, botanika, zoologa a geologa Carla Linné (1707-1778).¹¹

Jiná botanická klasifikace uvádí, že rod *Cannabis* je pouze jeden variabilní druh, *Cannabis sativa*, s dvěma poddruhy, *sativa* a *indica*. Všechny druhy konopí jsou dvoudomé, tedy mají jak samčí, tak samičí rostliny. Samičí rostliny jsou jak u hospodářského hlediska, tak i z hlediska psychoaktivních látek významnější.¹²

Velmi často se uvádějí tři druhy, a to konopí seté - *Cannabis sativa* (Linné 1737), konopí indické - *Cannabis indica* (Lamarck 1783) a konopí plevelné - *Cannabis ruderalis* (Janischewsky 1924).¹³ Tyto tři druhy konopí se od sebe liší vzrůstem a zejména zásadními

⁸ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 19. ISBN 978-80-7287-136-0.

⁹ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2001 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3kcanhis_4.html

¹⁰ MIOVSKÝ, M. a kol. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008 s. 63. ISBN 978-80-247-0865-2.

¹¹ *Informační centrum konopí* [online]. 2010 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.ickonopi.cz/category/rostlina-konopi/co-je-konopi/>

¹² MIOVSKÝ, M. Konopné drogy. In KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2003 s. 174. ISBN 80-86734-05-6.

¹³ MIOVSKÝ, M. Konopné drogy. In KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*.

rozdíly ve struktuře dřevnatého oddenku. Od těchto tří druhů, tedy lépe řečeno - od prvních dvou druhů, byla vyšlechtěna řada variant.¹⁴

1.2.1. *Cannabis sativa*

Konopí seté je dvoudomá, robustní bylina se vzpřímenou, řídkce větvenou lodyhou dorůstající výšky 2-6 metrů. Semena jsou zpravidla jednobarevná, šedavě bílá až světle hnědá, hladká a bez zřetelné oddělovací vrstvy, na bázi pevně přirostlá k lůžku. Rostliny mají zanedbatelné omamné účinky, neboť obsah THC v suché hmotě nepřesahuje 0,3 %.¹⁵

Patří mezi nejrozšířenější druhy konopí. Jedná se o všestranně využitelnou rostlinu, která se pěstuje především pro vlákna získávaná ze stonku, která se vyznačují vysokou pevností. Využívají se také olejnatá semena bohatá na vitamíny. Postupně došlo k vyšlechtění odrůd, které se využívají v průmyslu a pro technické účely, odtud také pochází pojmenování technické konopí.¹⁶

1.2.2. *Cannabis indica*

Konopí indické je dvoudomá rostlina dorůstající výšky asi 1,5 metru. Samičí květenství jsou hustě žláznatá, semena obvykle s intenzívní mozaikovitou kresbou. V době zralosti samovolně vypadávají. Druh má vysoké omamné účinky, neboť obsah THC je v suché hmotě vyšší než 0,3 % a pěstuje se pouze pro tento účel.¹⁷ Z konopí indického se vyrábí marihuana a hašiš.¹⁸

Praha: Úřad vlády ČR, 2003 s. 174. ISBN 80-86734-05-6.

¹⁴ MIOVSKÝ, M. a kol. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008 s. 65. ISBN 978-80-247-0865-2.

¹⁵ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanp1.html>

¹⁶ *Informační centrum konopí* [online]. 2010 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.ickonopi.cz/category/rostlina-konopi/co-je-konopi/>

¹⁷ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanp1.html>

¹⁸ *Informační centrum konopí* [online]. 2010 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.ickonopi.cz/category/rostlina-konopi/co-je-konopi/>

Marihuana

Marihuana je označení pro samičí květy konopí s vysokým obsahem THC. U domácí produkce se THC pohybuje okolo 2 – 8 % a u zahraniční někdy až 6 – 14 % aktivních látek. Především se kouří, a to buď samostatně, nebo spolu s tabákem v dýmce či cigaretách, tzv. joint. Dále se droga pojídá přímo nebo ve formě různých zavařenin, cukrovinek, ale také se užívá jako extrakt, čajový nápoj apod.¹⁹

Marihuana je odvozena od jmen Maria a Johan, což nám symbolizuje dvoudomost této rostliny.²⁰

Hašiš

Je to čistá pryskyřice s největším množstvím účinných látek (až 40 % THC) sloužící hlavně ke kouření. V Indii se však vyrábějí i sladké hašišové zákusky. Pryskyřice je nepříjemně páchnoucí hmota žluté až hnědé barvy.²¹

Obecně se dá říct, že kvalita hašišu často koresponduje s jeho barvou (většinou čím tmavší hašiš tím je lepší). Samozřejmě, ale existují výjimky, např. velmi silný marocký hašiš bývá často úplně bílý. Trvanlivost hašišu se pohybuje okolo 2-3let, samozřejmě pokud je důkladně vylisován, protože oxidace THC vzdušným kyslíkem tak probíhá pomalu od povrchu, zatímco střed si zachová svoji potenci.²²

1.2.3. Cannabis ruderalis

Jedná se o konopí rumištní. Jeho rostliny jsou velmi malé, dosahují výšky okolo 60 cm, mají tenký stonek a jsou téměř bezvětvé. Listí není příliš husté, ale je poměrně velké. Obsah účinných látek je středně vysoký.²³

Tento druh je domácí v jihovýchodním Rusku, zejména v Povolží, na Urale, na západní Sibiři, na Kavkaze, v Malé a Střední Asii (až do výšky 2000 metrů nad mořem). Jako plevel roste i v USA. V České republice se vyskytuje hlavně na jižní Moravě.²⁴

¹⁹ VALÍČEK, P. *Rostlinné omamné drogy*, 1. vyd. Benešov: Start, 2002 s. 191. ISBN 80-86231-09-7.

²⁰ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanz1.html>

²¹ VALÍČEK, P. *Rostlinné omamné drogy*, 1. vyd. Benešov: Start, 2002 s. 191. ISBN 80-86231-09-7.

²² *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/index.php?L=enp&P=9739&R=pj3pcanz1>

²³ MIOVSKÝ, M. a kol. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008 s. 64. ISBN 978-80-247-0865-2.

²⁴ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/index.php?L=enp&P=9752&R=pj3pcanp1#ruderalis>

2 Způsoby užívání

2.1. Marihuana jako návyková látka

Co jsou to vlastně drogy? Pod tímto pojmem existuje celá řada definicí, ale nejčastěji slycháváme, že droga je látka, ať už přírodní nebo syntetická, která splňuje tyto faktory:

1. má psychotropní účinek, tzn., že ovlivňuje naše prožívání okolní reality, mění naše vnitřní naladění (působí na naši psychiku)
2. může vyvolat závislost.²⁵

Rozlišujeme drogy legální a nelegální. Mezi tolerované drogy patří alkohol, léky, tabák, těkavé látky. Nelegální drogy rozlišujeme na halucinogeny, konopné drogy, stimulační drogy, opiáty a taneční drogy.²⁶

Drogy se staly součástí naší kultury v polovině minulého století. Rozšířily se v šedesátých letech díky hudbě a masmédiím a pronikly do všech koutů společnosti. I když marihuana patří mezi tzv. lehké drogy, je nejčastěji užívanou nelegální drogou.²⁷

Počet uživatelů konopných drog každým rokem rapidně stoupá. Naše republika patří mezi třetí nejpočetnější uživatele těchto návykových látek v Evropě.²⁸ Jak je již výše zmíněno, pod pojmem marihuana rozumíme usušené květy spolu s usušenými listy samičí rostliny. Můžeme jej znát také pod pojmy jako je ganja, tráva, hulení, zelí, aj.

Nejobvyklejším způsobem užívání marihuany je kouření.²⁹ Kouření těchto částí může být samostatné nebo s příměsí tabáku v dýmce či cigaretě tzv. **joint**. Obdobou jointu je **blunt**. Rozdíl mezi bluntem a jointem je snad jen v tom, že se droga spolu s příměsí balí do tabákových listů,³⁰ které mohou mít např. ovocnou příchut'. V Orientu se nejvíce používaly vodní dýmky, do kterých se místo vody přidávalo mléko či víno.³¹ Vodní dýmky, šlukovky či bongy preferují spíše uživatelé, kteří si do konopných drog nepřidávají žádnou příměs.

²⁵ PRESL J. *Drogová závislost*. 2. vyd. Praha: Maxdorf, 1995 s. 31. ISBN 80-85800-25-X.

²⁶ *Informační portál o legálních a nelegálních drogách* [online]. 2003 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy

²⁷ *Pravda o drogách* [online]. 2009 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/drogy/kap-nase-drogova-kultura.html>

²⁸ *Legalizace* [online]. 2009 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.legalizace.cz/2013/05/cesti-teenageri-drzi-evropske-prvenstvi-v-uzivani-marihuany/>

²⁹ VALÍČEK, P. *Rostlinné omamné drogy*, 1. vyd. Benešov: Start, 2002 s. 191. ISBN 80-86231-09-7.

³⁰ MIOVSKÝ, M. a kol. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008 s. 132. ISBN 978-80-247-0865-2.

³¹ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanz1.html>

Spousta uživatelů používá dýmky v domněnku, že snižují nebezpečné následky užívání.³² Dalším způsobem inhalace aktivních látek z konopí je **vaporizace**.

Vaporizace je proces, při kterém jsou kanabinoidy z rostlinného materiálu vylučovány do vzduchu teplem, aniž by docházelo k hoření. Studie proveditelnosti ukázala, že elektrický vaporizér úspěšně vylučuje kanabinoidy při teplotě 185 °C, při které nedochází k produkci benzenových, toluenových a naftalenových formací hořením rostlinného materiálu.³³

V menším měřítku se marihuana užívá perorálně, obvykle jako součást pokrmů. Rozpustnost účinných látek se váže na tuky a oleje, naopak je tomu ve vodě.³⁴ Konzumují se tyto formy konopných drog, jako je konopný (hašišový) olej, konopné mléko tzv. Nepál. Nejčastěji se však setkáváme s tím, že usušené konopné listy a květenství jsou rozemleté a přidány do jídla. Na knižním trhu a internetu je nespočet konopných kuchařek, které jsou plné návodů a receptů, jak připravit různé druhy jídel a nápojů.³⁵

2.1.1. Účinky návykových látek

U každého jedince se účinky a jejich časový průběh individuálně liší.³⁶ Záleží na prostředí, fyzické a psychické dispozice jedince a jeho aktuálním stavu.³⁷ Účinek intoxikace je tedy velmi rozdílný, od žádného efektu přes nepříjemné prožitky závratě a suchosti v ústech až po výrazný pozitivní efekt s dosažením očekávané euforie, smíchu a zvýrazněného vnímání okolí.³⁸

V případě kouření marihuany se účinky dostavují po 10 – 30 minutách a délka trvání může být až 4 hodiny. Při nízkých dávkách dochází k navození klidu, pocitu dobré pohody a uvolnění. Vyrůstá pocit hladu. Při dávkách vyšších se uživatel směje všemu a sám vlastně neví proč, což trvá i desítky minut. Nastává stav uvolnění a relaxace, kdy člověk přestává myslet a jen se dívá do prázdna, nebo se mu chce spát.³⁹

³² MIOVSKÝ, M. a kol. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008 s. 134. ISBN 978-80-247-0865-2.

³³ *Free Grower* [online]. 2010 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.free-grower.cz/viewtopic.php?f=25&t=245>

³⁴ MIOVSKÝ, M. Konopné drogy. In KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti I: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2003 s. 176. ISBN 80-86734-05-6.

³⁵ MIOVSKÝ, M. a kol. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008 s. 134. ISBN 978-80-247-0865-2.

³⁶ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 128. ISBN 978-80-7287-136-0.

³⁷ SHAPIRO, H. *Drogy: obrazový průvodce*. 1. vyd. Praha: Svojtka, 2005 s. 32. ISBN 80-73522-95-0.

³⁸ PRESL J. *Drogová závislost*. 2. vyd. Praha: Maxdorf, 1995 s. 31. ISBN 80-85800-25-X.

³⁹ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 128. ISBN 978-80-7287-136-0.

Může vzniknout i nepříjemné bušení srdce spojené s pocity úzkosti. Mohou nastat i další spíše nepříjemné zážitky, ale nemusí se dostavit vždy.⁴⁰

Kromě účinků na psychiku THC způsobuje i některé dočasné fyziologické změny. Nejčastěji to jsou rozšířené zornice, zarudlé oči, zvýšená chuť hladu, zejména na sladké, sucho v ústech a krku, pot páchnoucí po spálené trávě či listí, zrudnutí v obličeji.⁴¹

Marihuana bývá ve většině zemí považována za halucinogen, ovšem za velmi mírný.⁴² U extrémně silných dávek hašiše jsou zde popsány zrakové halucinace ve stavu útlumu až polospánku.⁴³

2.2. Medicínské charakteristiky konopí

První dokumentované medicínské užití konopí nacházíme kolem r. 2300 př. n. l., kdy bájný čínský císař Šen Nung předepisoval samičí konopí k léčení. Šen Nung řadil konopí mez význačné elixíry nesmrtelnosti.⁴⁴

Kopie jeho prací pocházejí z mnohem starší doby. Nebyl jen císařem, ale i vynikajícím léčitелеm a pravděpodobně také autorem nejstaršího čínského herbáře. Konopí předepisoval při léčení malárie, zácpy, revmatických bolestí a ženských nemocí. Později se víno s konopnou pryskyřicí doporučovalo jako anestetikum při operacích.⁴⁵

Konopí bylo oblíbeným lidovým lékem evropského středověku a jeho účinkům se dostalo pochvalných zmínek v herbářích sestavených W. Turnerem, Mattiolim a D. Taberaemontanem.⁴⁶

2.2.1. Účinné látky - Kanabinoidy

Konopí údajně obsahuje okolo 600 látek, z toho desetina spadá do kategorie fyziologicky aktivních kanabinoidů. Jedná se o látky, které způsobují, že účinně pomáhají

⁴⁰ PRESL J. *Drogová závislost*. 2. vyd. Praha: Maxdorf, 1995 s. 31. ISBN 80-85800-25-X.

⁴¹ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 129. ISBN 978-80-7287-136-0.

⁴² tamtéž

⁴³ PRESL J. *Drogová závislost*. 2. vyd. Praha: Maxdorf, 1995 s. 31. ISBN 80-85800-25-X.

⁴⁴ ROBINSON, R. *Velká kniha o konopí*. 3. Vyd. Praha: VOLVOX GLOBATOR s. 66. ISBN 80-7207-532-2.

⁴⁵ *Legalizace* [online]. 2009 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z:

<http://www.legalizace.cz/konopi/vyuziti/lecive/konopi-jako-leciva-bylina-z-historickeho-hlediska/>

⁴⁶ ROBINSON, R. *Velká kniha o konopí*. 3. Vyd. Praha: VOLVOX GLOBATOR s. 67. ISBN 80-7207-532-2.

v případě některých běžných i závažných onemocnění. Léčivá síla tetrahydrocannabinolu (THC) je považována za nezpochybnitelnou.⁴⁷ Doc. RNDr. Lumír Ondřej Hanuš, DrSc., Dr.h.c. říká, že běžné konopí neléčí, léčí jen odrůdy s vysokým obsahem účinných látek. Mohlo by být náhradou farmaceutických přípravků, které jsou drahé a mnohdy mají vedlejší účinky. Konopí je účinnější, bezpečnější a mnohem levnější.⁴⁸

Výzkum chemického složení marihuany sahá do poloviny minulého století, ale teprve v 60. letech byl prvně interpretován delta-9-tetrahydrocannabinol a byl označen za hlavní biologicky aktivní látku.⁴⁹

Množství a zastoupení kanabinoidů rozhoduje o tom, jaké vlastnosti bude rostlina mít z hlediska psychoaktivních účinků. Čím vyšší psychotropní sílu rostlina má, tím je žádoucí.⁵⁰

Co jsou vlastně kanabinoidy? Chemické sloučeniny, které jsou vylučované květy konopí a poskytují úlevu při celé řadě nemocí včetně bolesti, nevolnosti či zánětu. Kanabinoidy napodobují látky, které máme přirozeně v těle tzv. endokanabinoidy. Ty udržují stabilitu a zdraví našeho těla. Tento proces můžeme definovat jako komunikaci mezi buňkami. Pokud je v těle nedostatek endokanabinoidů, objeví se nepříjemné symptomy a fyzické komplikace. Při konzumaci konopí se kanabinoidy váží na CB-1 receptory v mozku a CB-2 receptory v těle. Různé kanabinoidy mají různé účinky v závislosti na receptorech, na které se váží. Například THC se váže na receptory v mozku, zatímco CBN (kannabinol) má silnou afinitu k CB-2 receptorům, které se nacházejí v celém těle. Správným zacílením kanabinoidů na různé receptory je možné dosáhnout úlevy u řady různých problémů.⁵¹

Delta-9-trans-tetrahydrocannabinol (THC)

Je to hlavní složka konopí, která má halucinogenní účinky. Vyskytuje se ve všech rostlinách konopí, ovšem v různém stopovém množství. Velmi dobře připravená droga může mít až 12 % THC v sušině, obvykle to bývá podstatně méně. Abychom mohli hovořit o psychoaktivní látce v konopí, musí být minimálně obsaženo v 1 %.⁵²

⁴⁷ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 143. ISBN 978-80-7287-136-0.

⁴⁸ *Konopný shop* [online]. 31.10.2013 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <http://www.konopnyshop.cz/konopi-zabiji-rakovinne-bunky-melo-by-se-vyuzivat-k-lecbe.html>

⁴⁹ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 20. ISBN 978-80-7287-136-0.

⁵⁰ tamtéž

⁵¹ *Informační centrum konopí* [online]. 2010 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <http://www.ickonopi.cz/co-dela-konopi-medicinou/>

⁵² DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 21. ISBN 978-80-7287-136-0.

Delta-8-trans-tetrahydrocannabinol

Obsahuje také THC, ale podstatně s nižším podílem této látky a s mírnými účinky, proto není mezi nimi rozlišováno.

Cannabidiol (CBD)

Vyskytuje se také ve všech odrůdách konopí mezi hodnotami 0 – 95 % přítomných látek. CBD však nemá psychoaktivní účinky, ale spíše tlumící, analgetické a antibiotické. Působí proti THC a posouvá počátek působení drogy, ale zároveň ho může prodloužit.

Cannabinol (CBN)

Je degradačním produktem THC, rostlina ho tedy neprodukuje a v pryskyřici se přirozeně nevyskytuje. Čistá forma CBN může obsahovat maximálně 10 % THC. Jeho obsah je způsoben špatným skladováním nebo při výrobě hašiše, dochází k oxidaci THC. Účinkem bývá ztráta orientace, vnitřní rozpolcenost, ospalost a únava. Účinky mohou nastat velmi rychle.

Cannabichormen (CBC)

Je dalším významným kanabinoidem, ačkoli je obsažen nižší koncentrací než CBD či THC. Pravděpodobně neobsahuje více než 20 % celkových kanabinoidů a předpokládá se, že nemá psychotropní účinky. CBC umocňuje působení THC.

Tetrahydrocannabivarin (THCV)

Je to propyl-derivát THC. Tyto kanabinoidy byly identifikovány v několika druzích konopí, které pocházely z jihovýchodní a střední Asie a z Afriky. Bylo prokázáno okolo 50 % přítomných kanabinoidů. O jeho účincích na člověka je uvedeno velmi málo. Ovšem u pokusů na zvířatech se uvádí, že nástup je velmi rychlý a odeznívá dříve než THC.⁵³

⁵³ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 21. ISBN 978-80-7287-136-0.

2.2.2. Využití konopí v medicíně

Zelený zákal (Glaukom)

Jedná se o onemocnění, při kterém se zvyšuje nitrooční tlak. Může dojít k poškození zraku či až úplnou slepotu. Glaukomem je postiženo okolo 2 – 4 % dospělé populace. Toto onemocnění patří mezi nejčastější příčiny ztráty zraku.⁵⁴

Působení marihuany je velmi efektivní až nenahraditelné. Od běžně používaných preparátů používané k zmírnění onemocnění, konopí nezatěžuje játra ani ledviny.⁵⁵

Astma

Konopí má příznivý vliv na průchodnost dýchacích cest a usnadňuje vykašlávání. Údajně nemají astmatici problém s kouřením konopí. Při léčebných metodách by neměl být způsob kouření marihuany ve směsi s tabákem. Buňky, které jsou poškozené kouřením, odumírají či jsou rakovinotvorné. Na druhou stranu kanabinoidy podporují odumření poškozených buněk, a tím chrání ostatní buňky.⁵⁶

Nauzea, nechutenství, zvracení

Nevolnost a nechutenství patří mezi dva nejobtížnější symptomy u AIDS, a také se vyskytuje u pacientů nemocných rakovinou.⁵⁷

Marihuana potlačuje nauzeu i nechutenství, člověk po ní dostane chuť na jídlo. Díky tomu je pacient schopný přijímat živiny, tolik potřebné pro život. Z malého počtu kontrolovaných pokusů vyplynulo, že povzbuzení chuti k jídlu nastává při denních dávkách 5 až 10 mg THC, event. je možno příjem zvýšit na 20 mg/den. Při vyšších dávkách byl pozorován efekt opačný.⁵⁸

⁵⁴ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanz2.html>

⁵⁵ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 146. ISBN 978-80-7287-136-0.

⁵⁶ Tamtéž

⁵⁷ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanz2.html>

⁵⁸ *Legalizace* [online]. 2009 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z:

<http://www.legalizace.cz/konopi/vyuziti/leciva/leciva-bylina-moderni-medicina/>

Rakovina

U pacientů s rakovinou je běžná ztráta chuti k jídlu, to vede k úbytku na váze, a proto je dostatečný příjem potravy velmi důležitý při léčbě rakoviny. V Kanadě byl proveden výzkum u 21 dospělých pacientů s různými typy rakoviny. Všichni se léčili chemoterapií. Jedenáct pacientů dostávala kapsle s obsahem THC a osm pacientů dostávalo pouze placebo tobolky. Léčba trvala 18 dní. A výsledek?

Většina (73%) pacientů léčených THC hlásila zvýšené lepší celkové hodnocení potravin ve srovnání s pacienty, kteří dostávali placebo (30%). U většiny pacientů léčených THC-(64%) mělo zvýšenou chuť k jídlu. THC pacienti měli tendenci zvýšit podíl bílkovin ve stravě a 55% jich uvedlo, že oblíbená jídla chutnala lépe, zatímco žádný z pacientů ve skupině s placebem nehlásil zvýšenou chuť na tyto potraviny. Kromě toho, u THC pacientů byla lepší kvalita spánku a relaxace, než ve skupině s placebem.⁵⁹

Parkinsonova choroba, roztroušená skleróza a Alzheimerova choroba

Vzhledem k hustotě CB1 receptorů a koncentraci endokannabinoidů v některých strukturách CNS se uvažuje nejen o fyziologické úloze kanabinoidního systému např. v kontrole hybnosti, koordinaci pohybů a procesech učení a paměti, ale často i o možném podílu tohoto systému v patofyziologii některých neurologických a psychiatrických onemocnění, a tedy i o potenciálním využití látek zasahujících na úrovni kanabinoidního systému ve farmakoterapii. Jednou z těchto onemocnění je Parkinsonova choroba. Z dotazníkové studie bylo zjištěno, že užívání nízkých dávek konopí zlepšuje příznaky této choroby.⁶⁰ V průběhu let 2007 – 2009 se podařilo za pomoci pokusů dokázat, že kanabinoidy zmírňují chronické záněty mozku, zeslabují efekty stárnutí se zánětlivými změnami v mozku, podněcují tvorbu nových nervů a mohou zlepšovat paměť. Tyto pokusy byly aplikované na krysách, nikoli u pacientů s Alzheimerovou chorobou.⁶¹ U pacientů s roztroušenou sklerózou byl pozorován pozitivní efekt kanabinoidů na spasticitu a třes, a také na zmírnění bolesti.

⁵⁹ *Legalizace* [online]. 2009 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <http://www.legalizace.cz/2011/11/vyzkum-prokazal-ze-pro-lecbu-rakoviny-je-marihuana-prinosem/>

⁶⁰ *Konopí je lék* [online]. 2008 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://konopijelek.cz/index.php?stranka=samo&kapitola=17>

⁶¹ GROTENHERMEN, F. *Konoptikum. Konopím proti Alzheimerovi*. 2012, č. 33, s. 6.

Účinky kanabinoidů nejsou jasné. Někteří vědci zastávají názor, že zmírnění symptomů je umožněno imunosupresivním působením THC.⁶²

Crohnova choroba

Crohnova choroba je chronické zánětlivé onemocnění trávicího traktu, které je prakticky nevyléčitelné, naopak často se rozšiřující do okolních úseků střeva.⁶³

První samostatná studie o terapeutických účincích konopí na chronické zánětlivé onemocnění zažívacího traktu potvrdila výzkum britských vědců, kteří zjistili, jak v tlustém střevu funguje endokanabinoidový systém, a že kanabinoidy napomáhají při obnově střevní výstelky. Výzkum, kterého se zúčastnilo 12 pacientů, se zabýval změnami symptomů po užití konopí. Podle autorů studie u všech symptomů a znaků došlo u pacientů k výraznému zlepšení. Konopí zlepšilo jejich chuť k jídlu, ulevilo od bolesti, nevolnosti, zvracení, únavy, zvýšilo aktivitu pacientů a ulevilo od deprese. U pacientů se také upravila tělesná váha, snížil se denní počet stolic, záchvaty se dostavovaly méně a s nižší intenzitou. Zároveň se u pacientů užívajících konopí snížil příjem léků klasické medicíny.⁶⁴

Spánek a relaxace

Marihuana zklidňuje spánek a zlepšuje usínání. Naproti standardním hypnotikům (barbituráty, benzodiazepiny) nezkracuje marihuana R.E.M. fáze spánku, takže lidé jsou doopravdy vyspalí, přičemž se nevystavují riziku řady orgánových poškození.⁶⁵ Na druhou stranu nesmíme zapomenout na fakt, že THC nemá dobrý vliv na krátkodobou paměť (ta je důležitá pro zachování vzpomínek, abychom si pamatovali to, co se nám v noci vlastně zdálo).⁶⁶

⁶² *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanz2.html#2e>

⁶³ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanz2.html#2q>

⁶⁴ *Léčebný účinek konopí při Crohnově nemoci potvrzen* [online]. 2005 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.bushka.cz/archiv/crohn02.html>

⁶⁵ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanz2.html#2e>

⁶⁶ *Konoptikum* [online]. 2011 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: http://www.konoptikum.cz/articles/2011/05/marihuana_a_kvalita_spanku.php

2.3. Další využití konopí

V této části se budeme zabývat konopím z racionálního hlediska. Konopí lze využít i v mnoha technických oblastech, nejen jako surovinu, ale i přídatnou složku. Jedná se o konopí seté (*Cannabis sativa*) – je pěstováno pro semeno, vlákno a biomasu. Pěstování konopí setého má u nás dlouholetou tradici, v nedávné minulosti bylo vypěstováno až na 10 000 ha.⁶⁷ Na našem území se nejčastěji pěstuje na semeno, z důvodu jednodušší sklizně. Na českém trhu se využití plodiny stále rozšiřuje. Je využito v mnoha odvětvích, například jako zateplení ve stavebním průmyslu. V kosmetice je využíváno hlavně díky oleji, který obsahuje nenasycené mastné kyseliny.⁶⁸

2.3.1. Textilní průmysl

Konopné látky se již vyrábějí po staletí. Konopné vlákno je velmi pevné, vzdušné a odolnost. Konopí jako alternativa bavlny proslula svými vysokými požadavky na pesticidy a závlahu. Moderní konopné textilie se vyrábějí ve vysoké kvalitě např. Itálie a Čína. Dnešní postupy míchají konopnou přízi s hedvábím, lycrou, vlnou a jinými materiály. Díky moderním technologiím se vlákna konopí zušlechťují, tzv. kotonizací. Proto je vlákno tak jemné a nemusí se používat jen na výrobu lan a lodních plachet.⁶⁹

2.3.2. Papírenský průmysl

Papír se do Evropy dostal až ve 12. století, díky arabským obchodníkům. Výroba papíru byla velmi střežena a tajena. Papír velmi rychle nahradil, dosud užívaný kožený pergamen. Na konopném papíru byla dokonce sepsána Deklarace nezávislosti, většina těchto vzácných děl byla velmi zachovalá jen díky jeho výjimečné odolnosti. Oproti dřevu má konopí nižší obsah ligninu, a to umožňuje ekologičtější bělení papíru. Má delší životnost a

⁶⁷ ŠIROKÁ, M. *Konopí seté – energetická a průmyslová plodina třetího tisíciletí*. *Biom.cz* [online]. 2009-01-26 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://biom.cz/cz/odborne-clanky/konopi-sete-energiticka-a-prumyslova-plodina-tretiho-tisicileti>>. ISSN: 1801-2655.

⁶⁸ HRTOŇOVÁ, J. *Pěstování a využití konopí setého v podmínkách ČR*. České Budějovice, 2012. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita.

⁶⁹ KLVANOVÁ, J. *Konopí - biomasa pro život*. Chraštické ekocentrum, 2007. ISBN 978-8-254-1149-0.

vícekrát se může recyklovat než papír ze dřeva. Bez dřevnatá výroba papíru omezit kácení lesů a deštných pralesů.⁷⁰

2.3.3. Stavebnictví

Konopné vlákno je vynikající alternativou dřeva, leč svými vlastnostmi dřevo předčí. Používá se jako izolační nebo stavební materiál. Je vhodný i pro výrobu nábytku, lodí či přívěsů. Konopná vlákna se již využívají jako náhrada skelné vaty.⁷¹ Konopné stavební materiály vynikají výbornými zvuko-tepelně izolačními vlastnostmi. Vysokým tlakem se lisují ohnivzdorné stavební panely, které nahradí suché zdivo a překližky.⁷²

Francouzská společnost Isochanvre si nechala patentovat stejnojmenný materiál z konopí, sloužící jako náhražka betonu. Tento materiál se vyrábí zvápňením a slisováním konopných stonků, přičemž je stejně pevný jako beton, ale sedmkrát lehčí a pružnější, takže lépe odolává přírodním vlivům. V Evropě je již z tohoto materiálu postaveno několik stovek domů.⁷³

2.3.4. Chemický průmysl

V chemickém průmyslu dnes nalézá konopí svoji roli ve výrobě mýdel, barev, laků, mazadel, mazacích olejů, brusných past, ale i při výrobě tiskařských barev. Konopný olej je tak univerzální, že z něj lze vyprodukovat plastické hmoty, jako jsou z ropy. Tyto materiály jsou biologicky odbouratelné, a tudíž šetrné k životnímu prostředí.⁷⁴

Z oleje lze rovněž získat tensidy, což jsou aktivní látky snižující povrchové napětí, které se používají při praní. Nejsou však stálé, do týdne se zcela rozkládají.⁷⁵

⁷⁰ RUMAN M., KLVAŇOVÁ L. *Konopí staronový přítel člověk.*, Chraštické ekocentrum, 2008. ISBN 978-80-254-1825-3.

⁷¹ tamtéž

⁷² KLVAŇOVÁ, J. *Konopí - biomasa pro život.* Chraštické ekocentrum, 2007. ISBN 978-8-254-1149-0.

⁷³ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanz3.html#stav>

⁷⁴ KLVAŇOVÁ, J. *Konopí - biomasa pro život.* Chraštické ekocentrum, 2007. ISBN 978-8-254-1149-0.

⁷⁵ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanz3.html#stav>

2.3.5. Kosmetický průmysl

Olej se hodí pro kosmetiku, neboť má obdobné účinky na pokožku těla a vlasy jako olej z avokáda, mandlí nebo jojoby a dokonce zvyšuje příznivé účinky jiných látek. Přípravky z konopí udržují pleť vláčnou a hladkou a činí vlasy pevné a lesklé. Vyrábí se z něj řada kosmetických produktů (masážní oleje, šampony, krémy, masti a balzámy, čistící pleťové vody a krémy, parfémy, tělová mýdla, aj.). Vyznačuje se výbornou roztíratelností.⁷⁶ Nenasycené mastné kyseliny využívá lidské tělo při stavbě a údržbě zdravých buněk. Přítomná nenasycená kyselina gamalinolenová (až 73% za studena lisovaného konopného oleje) chrání pokožku před vysoušením, předčasnou tvorbou vrásek a před silným slunečním zářením, navíc napomáhá při léčbě lupénky, ekzému, lupů a dalších kožních onemocnění.⁷⁷

2.3.6. Energetický průmysl

Základní využitelnou surovinou je biomasa. Stonek obsahuje rostlinnou buničinu – dřevitou část, která je vhodná pro výrobu biopaliv (brikety, benzín, dřevěné uhlí, metanolu i elektřiny). Jsou vhodné zejména do zplyňovacích kotlů na dřevo, křbových kamen a krbů. Brikety jsou lisovány bez jakéhokoliv pojiva či jiných škodlivých látek, pod vysokým tlakem do tvaru válce o průměru 6,5 cm. Teplotou vzniklou při lisování dochází k zatavení povrchu brikety, která se stává odolnější proti vzdušné vlhkosti.⁷⁸

2.3.7. Potravinářský průmysl

Konopné semeno bylo součástí potravy lidí i zvířat od nepaměti. Ve středověkých kláštorech se semence používaly na polévky a kaše. Okolo 19. století pomohla konopná semínka překonat obyvatelům Austrálie dva rozsáhlé hladomory. V současnosti je stále běžnou potravinou obyvatel části Ruska a Asie. Přestože největšími odběrateli semence v Asii

⁷⁶ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanz3.html#stav>

⁷⁷ KLVAŇOVÁ, J. *Konopí - biomasa pro život*. Chraštické ekocentrum, 2007. ISBN 978-8-254-1149-0.

⁷⁸ ŠIROKÁ, M. *Konopí seté – energetická a průmyslová plodina třetího tisíciletí*. *Biom.cz* [online]. 2009-01-26 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://biom.cz/cz/odborne-clanky/konopi-sete-energiticka-a-prumyslova-plodina-tretiho-tisicileti>>. ISSN: 1801-2655.

i Evropě zůstávají chovatelé zvířat (semenec je cenným ptačím zobem), v posledních 15 letech se stává v západních zemích oblíbeným doplňkem lidské stravy.⁷⁹,

2.3.8. Cestovní ruch

V České republice byly 8. 8. 2013 ve Volarech otevřeny největší konopné lázně v Evropě.⁸⁰ Kvalitní produkty z konopí jsou řešením pro klienty s kožními problémy, jako je lupénka nebo atopický ekzém. Konopí má také antibiotické, a tudíž protizánětlivé účinky. Účinné látky se v těle chovají jako bílé krvinky a likvidují nezvané hosty. Další pozitivní účinky má konopí při migréně, uvolňuje bolesti, svalové napětí, křeče, hojí popáleniny, povrchová poranění, záněty, otoky žil, bércové vředy. Dále také tlumí lehké artritické a revmatické bolesti.⁸¹

⁷⁹ RUMAN M., KLVAŇOVÁ L. *Konopí staronový přítel člověk.*, Chraštické ekocentrum, 2008. ISBN 978-80-254-1825-3.

⁸⁰ HRTOŇOVÁ, J. *Pěstování a využití konopí setého v podmínkách ČR.* České Budějovice, 2012. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita.

⁸¹ *Konopné lázně* [online]. 2013 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.hotelbobik.eu/konopne-lazne/>

3 Rizika spojená s užíváním konopných drog

Marihuana spadá do skupiny drog označovaných jako drogy „lehké“, neboli do skupiny látek s akceptovatelným rizikem.⁸² Marihuana je prostě droga jako každá jiná, i když má své pozitivní účinky v lékařství, tak má i své stinné stránky.

Popsat účinky marihuany není vždy snadné, neboť často závisí na osobnosti jedince, jeho aktuálním psychickém stavu a fyzickém rozpoložení.⁸³ Účinky jsou tedy u každého jedince velmi individuální. U aktuální intoxicity byly účinky popsány v podkapitole drogy. Obecně platí, že na konopí i po dlouhodobém užívání nevzniká fyzická závislost. Ovšem psychická závislost se objevit může. Projevuje se bažením po subjektivních vjemech spojených s intoxikací konopím. Abstinenční příznaky se nepopisují. Buďto nejsou vůbec, nebo jenom mírné.⁸⁴ V této části se podíváme na účinky dlouhodobě užívaných konopných drog.

3.1. Účinky dlouhodobého užívání na psychiku

Marihuana patří mezi psychoaktivní drogy. Po jejím užití, se mění psychika člověka. Hlavními psychickými reakcemi organismu jsou panika, strach, deprese a psychózy. Je to dáno množstvím, které jedinec požil, ale také to může být zapříčiněno věkem uživatele, či jeho osobností. U méně častých případů byly zjištěny tyto krátkodobé symptomy, jako je pocit odosobnění, ztráta smyslu pro realitu, ztráta kontroly, strach ze smrti, panika a paranoia. Doložené jsou i případy dezorientace, nesoustředěnost, problémy s pamětí.⁸⁵

U osob, které mají dispozice vytvořené či vrozené, může dojít k velmi intenzivnímu rozvoji depresí či stavů úzkosti a napětí. Tyto stavy mohou vystupňovat až do stavu panického, kdy hrozí nebezpečí sebepoškození či naopak agrese k okolí.⁸⁶

Ve velmi výjimečných případech (či při vysoké dávce) může dojít ke stavům zmatenosti. Za určitých okolností to může vyústit až do stavu psychotické roviny. V případě

⁸² PRESL J. *Drogová závislost*. 2. vyd. Praha: Maxdorf, 1995 s. 31. ISBN 80-85800-25-X.

⁸³ tamtéž

⁸⁴ *Účinky konopí na psychiku a fyziku člověka* [online]. 2008 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.bogoushh.estranky.cz/clanky/drogy-a-vse-kolem-nich/ucinky-konopi-na-psychiku-a-fyziku-cloveka.html>

⁸⁵ *Psychické následky dlouhodobého užívání marihuany* [online]. 2002 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://drogy.doktorka.cz/psychicke-nasledky-dlouhodobeho-uzivani/>

⁸⁶ MIOVSKÝ, M. Konopné drogy. In KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2003 s. 177. ISBN 80-86734-05-6.

delšího trvání těchto stavu je nutné posouzení psychiatrem. Zde se často jedná o latentní duševní onemocnění, kde konopí může sehrát úlohu spouštěcího mechanismu (např. u rozvoje dlouhodobé hluboké deprese, které pokračuje i po odeznění intoxikace).⁸⁷

Marihuana způsobuje okamžité, dočasné změny v myšlení, vnímání a zpracování informací. Poznávací proces, který je nejzřetelněji ovlivněn marihuanou, je krátkodobá paměť. Toto snížení schopností je však omezeno jen na dobu intoxikace. Neexistuje ani žádný přesvědčivý důkaz o tom, že dlouhodobé užívání silných dávek marihuany trvale poškozuje paměť či jinak ovlivňuje poznávací funkce.⁸⁸

3.2. Účinky dlouhodobého užívání na fyzickou stránku

Podobně jako u jiných návykových látek vede také dlouhodobé zneužívání drog z konopí k celkovému chátrání organismu. Jeho projevem je tělesná sešlost a morální defekty spojené se změnou povahových vlastností, především psychickým návykem a ztrátou motivace. Tyto příznaky mají pouze malou intenzitu, nicméně bývají patrné.⁸⁹

Při kouření marihuany vznikají v ústní dutině dráždivé plyny, které při spalování způsobují kuřácký kašel a chronickou bronchiolitidu (zánět průdušinek), bronchitidu (zánět průdušek) až plicní emfyzém. Dále může dojít k trvalému zánětu sliznice respiračního traktu, který představuje riziko karcinomu.⁹⁰

Dále je ovlivněn vývoj neboli zrání spermií. Při dlouhodobé konzumaci může docházet k deformaci a změny buněčné struktury, tedy „zmrzačené“ spermie. Při změně buněčných struktur může dojít k předčasným porodům, potratům, poruchám menstruačního cyklu⁹¹ nebo k výskytu anomálií u novorozenců, např. v pozdějším věku nemají vyjadřovací schopnost, představitost, schopnost koncentrace. Také jeví vyšší impulzivitu, hyperaktivitu a kriminalitu.⁹²

⁸⁷ MIOVSKÝ, M. Konopné drogy. In KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2003 s. 177. ISBN 80-86734-05-6.

⁸⁸ BRYNDOVÁ, B. *Mýty a fakta o marihuaně III*. [online]. 2001 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.bushka.cz/ganjaweb/clanek9.html#mf9>

⁸⁹ *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanu2.html>

⁹⁰ tamtéž

⁹¹ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 136. ISBN 978-80-7287-136-0.

⁹² *Encyklopedie psychotropních rostlin* [online]. 2000 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz/enpsyro/pj3pcanu2.html>

Cannabis výrazně ovlivňuje vnímání reálného světa. Konzumenti nezvládají činnosti určené časem a smysly. Ztrácejí pojem o čase.⁹³

THC může vyvolávat tachykardii se zvýšením srdečního výkonu a práce, což znamená zvýšení nároků srdce na kyslík.⁹⁴

⁹³ DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, s. 137. ISBN 978-80-7287-136-0.

⁹⁴ MIOVSKÝ, M. a kol. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008 s. 347. ISBN 978-80-247-0865-2.

4 Závislost a její léčba

Závislost by se měla stanovit pouze tehdy, jestliže během jednoho roku dojde ke třem nebo více jevům:

- Silná touha užívat látku
- Potíže v sebeovládání při užívání látky
- Tělesný odvykací stav
- Průkaz tolerance k účinku látky
- Postupné zanedbávání jiných potěšení nebo zájmů
- Pokračování v užívání přes jasný důkaz zjevně škodlivých následků

Syndrom závislosti může být přítomen pro určitou látku, které se jednotlivě kódují. U závislosti na konopí je kód F12.2 Závislost na kanabinoidech.⁹⁵

Příčiny závislostí jsou velmi komplexní a dosud nebylo potvrzeno, co by jednoznačně vedlo k závislosti. U někoho se závislost může rozvíjet na základě psychologických problému, genetické či vrozené dispozice anebo sociokulturní vazby.⁹⁶

Konzumenti marihuany příliš nevyhledávají odbornou pomoc v zařízeních pro uživatele drog. Většina přichází pod nátlakem rodiny, partnera, školy aj. U nezkušených experimentátorů vyvolala droga nepříjemný a nečekaný stav. Přicházejí s nejistotou a s obavami, že to může mít nějaké následky. U těchto případů je dostačující poradenská intervence, na kterou může event. navázat krátkodobá psychoterapie. Ta by se měla zaměřit na důvody, které vedly k experimentům.⁹⁷

Při léčení závislosti na drogách, ať už probíhá jakoukoliv formou, se osvědčily některé postupy. Ne všechna zařízení ovšem využívají všechny uvedené metody. Jestliže máte možnost volby, vyberte si program, který je co nejkvalitnější. Léčba může zahrnovat mimo jiné:

- Tělesné vyšetření
- Psychoterapii

⁹⁵ NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost*. 4. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0189-2.

⁹⁶ KUDRLE, S. Úvod do bio-psycho-socio-spirituálního modelu závislosti. In KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2003 s. 91. ISBN 80-86734-05-6.

⁹⁷ MIOVSKÝ, M. Konopné drogy. In KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2003 s. 178. ISBN 80-86734-05-6.

- Socioterapeutický klub nebo svépomocná organizace
- Relaxační techniky a jógu
- Rodinnou terapii
- Terapeutickou komunitu
- Cvičení, běh, turistiku, výlety apod.⁹⁸

Ústavní léčba v zařízeních pro drogově závislé je pro konzumenty konopných drog (pokud nekombinují s jinými drogami) nevhodná.⁹⁹

⁹⁸ NEŠPOR K., MÜLLEROVÁ M. *Jak přestat brát (drogy)*. 5. vyd. Praha: sdružení FIT IN, 2006

⁹⁹ MIOVSKÝ, M. Konopné drogy. In KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2003 s. 178. ISBN 80-86734-05-6.

5 Legislativa

5.1. Trestněprávní úprava v ČR

Protidrogová politika se začala formovat v České republice v 90. letech 20. století. Regulace zneužívání a obchodování s drogami byla upravována již o mnoho dříve, a to ve formě právních norem. Začaly se vyvíjet iniciativy na zavedení adekvátních protiopatření a formovat základy spolupráce mezi zeměmi celého světa v oblasti kontroly drog.

Tzv. *Opiová komise*, která vznikla v Šanghaji na základě uspořádání první mezinárodní konference, která se věnovala problematice omamných drog, vstoupila v platnost roku 1915 jako první *Mezinárodní úmluva o opiu*. Opiovým zákonem bylo dokončeno zavádění mezinárodních úmluv do československého právního řádu.

V Československu se nezákonný obchod s drogami rozvinul po první světové válce, kdy Československo bylo svou polohou významné pro transport a díky svým nízkým sazbám za přechovávání a distribuci drog se stalo azylem před stíháním v zahraničí.¹⁰⁰

Úprava nedovolené výroby a držení drog obsahoval trestní zákon č. 86/1950 Sb. Tato ustanovení byla následně přejata do zákona č. 140/1961 Sb. (trestní zákon). Postih za přechovávání omamných látek pro vlastní potřebu platil až do roku 1990, kdy v zákoně č. 175/1990 Sb. byl tento trestní postih odstraněn.¹⁰¹

V roce 1999 novela trestního zákona (zákon č. 112/1998 Sb.) znovu zavedla trestnost držení drogy pro vlastní potřebu. Platnost zákona č. 140/1961 Sb. skončila až v r. 2009 a trestní zákon pozbyl účinnosti 1. ledna 2010 a byl nahrazen novým trestním zákoníkem (zákon č. 40/2009 Sb.). Tento zákon byl připraven v rámci změny české justice. V tomto zákoně dochází i ke změně paragrafů, které se týkají psychotropních látek, které uvádím v příloze č. 2.

¹⁰⁰ *Zaostřeno na drogy*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISSN 1214-1089.

¹⁰¹ *Informační portál o ilegálních a legálních drogách* [online]. 2010, 10.5.2011 [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/press_centrum/pravni_uprava_drogove_problematiky_v_cr_vyvoj

5.2. Zákon č. 50/2013 Sb. Zákon o léčivech

Dne 4. března 2013 vyšel ve Sbírce zákonů zákon č. 50/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. dubna 2013.

V souladu s tímto zákonem lze:

- Zacházet s konopím pro LP pouze po obdržení povolení k zacházení § 4 zákona.
- Dovézt konopí pro LP bude možné jen na základě povolení k dovozu návykových látek a přípravků (§ 21 zákona) vydaného Ministerstvem zdravotnictví a po zaslání odhadu dovozu.
- Vyvézt konopí pro LP v případě reklamace dovezeného konopí pro LP lze jen na základě povolení k vývozu návykových látek a přípravků (§ 20 zákona) vydaného Ministerstvem zdravotnictví a jedině po předložení dovozního povolení vydaného státem, kam má být uskutečněn vývoz.
- Skladování – postupuje se v souladu s ustanovením § 10 zákona.
- Ohlašovací povinnost dle § 26 zákona.
- Evidenci a dokumentaci upravuje § 32 zákon.¹⁰²

¹⁰² ONDROUŠKOVÁ, Ing. A. *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]. 2013 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/dokumenty/zachazeni-s-konopim-pro-lecebne-pouziti-nebo-vedecke-ucely_7566_1.html

6 Legalizace marihuany

6.1. Důvody pro a proti

Marihuana je stále předmětem veřejné debaty. Za její užívání v České republice nehrozí postih, avšak za její pěstování, prodej, držení a popularizaci ano. Má česká společnost dobré důvody pro tyto postihy?¹⁰³ Uvedu zde názory mladých lidí, kteří se účastnili projektu „*Kecejme do toho*“.

Důvody pro:

K užívání marihuany se dnešní společnost staví přijatelněji, sice konzumaci nedoporučuje, stejně je tomu tak i u alkoholu a tabákových výrobků. Není tedy důvod, aby nebyla marihuana zařazena do stejné kategorie s alkoholem a tabákem a tedy i legalizována. Zákon by se zde měl přizpůsobit společnosti.

Marihuana má prokazatelně pozitivní účinky ve zdravotnictví, sice je již v naší republice pro tyto účely legální nikoli však pro její pěstování.

Dále si mladí lidé myslí, že užívání marihuany není horší než konzumace alkoholu a cigaret. Člověk po jejím užití není agresivní, jako je tomu často např. po konzumaci alkoholu, který je všeobecně tolerovanou a legální látkou. Stejně jako alkohol a cigarety je marihuana látkou, která přináší odreagování a individuální požitek. U konzumentů nevyvolává fyzickou závislost, jako je tomu u alkoholu a cigaret.

Důvody proti:

Při dlouhodobém užívání marihuany podněcuje změnu životního stylu jedince (chování, vnější působení, postoj k ostatním věcem a lidem). Ve většině případů nastává stav psychické závislosti, který se velmi těžko léčí.

Legalizace způsobí, že se marihuana snáze dostane k dětem a mladistvým. Při dopravní nehodě způsobené marihuanou se tato droga velmi těžce prokazuje (drahé testy atd.) Marihuana může (i když nemusí) také být startovní drogou pro další užívání těžších drog. Není zde dostatečná prevence.¹⁰⁴

¹⁰³ HÁJEK, J. a PÁNEK M. Legalizace. *Legalizujte marihuanu* [online]. 2013 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.legalizace.cz/2013/09/legalizujte-marihuanu/>

¹⁰⁴ Strukturovaný dialog mládeže. *Kecejme do toho* [online]. 2010 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.kecejmedotoho.cz/files/up/sd-legalizace-marihuany-pro-i-proti-final.pdf>

6.2. Legalizace ve světě

Jako první zemí světa, která zcela legalizovala marihuanu, se stala Uruguay. Zákon Uruguayci nad 18 let dovoluje vypěstovat šest rostlin za rok, tedy zhruba asi 480 gramů marihuany. Registrovaní uživatelé budou moci koupit až 40 gramů drogy v lékárnách, které budou mít příslušnou licenci. Uruguayské úřady také musely vytvořit agenturu pro kontrolu drog, která bude regulovat standardy pro pěstování marihuany, bude stanovovat ceny a sledovat spotřebu.¹⁰⁵

V amerických státech Washington a Colorado lidé v referendu rozhodli o legalizaci marihuany. Je legální pro rekreační účely od nabytí plnoletosti, tedy věku jednadvaceti let. V USA jsou to vůbec první státy, které legalizaci lehké drogy zavedly.¹⁰⁶

Legalizovaná marihuana funguje v Nizozemsku, za kouření vám nehrozí postih v Belgii stejně tak jako v ČR.¹⁰⁷

Ve Španělsku je to trošku složitější. Užívání konopných drog v soukromí je povoleno, ale držení či užívání na veřejných místech jako jsou ulice, autobusy, bary aj. je porušení zákona. Pěstování pro vlastní potřebu je zde také povoleno. Poskytování semen, technologie a prostředků pro užívání a pěstování konopí lze legálně prodávat. Ale distribuce omamných látek je trestná, kde jsou sazby od 1 roku do 3 let.¹⁰⁸

¹⁰⁵ Lidovky. *Uruguay - první země světa, kde je marihuana zcela legální* [online]. 2013 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/uruguay-prvni-zeme-sveta-kde-je-marihuana-zcela-legalni-pi4-/zpravy-svet.aspx?c=A131211_112802_ln_zahranici_msl

¹⁰⁶ Zprávy ihned. *Dva státy USA povolily marihuanu* [online]. 2012 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/c1-58331510-dva-staty-usa-povolily-marihuanu-od-jednadvaceti-bude-legalni-pro-rekrecni-ucely>

¹⁰⁷ HÁJEK, J. a PÁNEK M. Legalizace. *Legalizujte marihuanu* [online]. 2013 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.legalizace.cz/2013/09/legalizujte-marihuanu/>

¹⁰⁸ *Legalizace* [online]. 2009 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.legalizace.cz/2010/02/pravni-status-uzivani-konopi-ve-spanelsku/>

III PRAKTICKÁ ČÁST

7 Cíle a výzkumné předpoklady

Cílem této bakalářské práce je zjištění celkového pohledu středoškolské mládeže na marihuanu. Do jaké míry se dovedou vyjádřit k rizikům spojených s dlouhodobým užíváním, a zda sami mají zkušenosti s jejím užitím. Bude zkoumána rozdílnost mezi studenty vzhledem k danému studovanému oboru. Dále mě zajímá, zda jsou informovaní o této problematice, odkud studenti informace získávají, kdo je informuje a jaký to má na ně vliv. Dalším cílem této práce je zjistit zda sledují aktuální dění okolo legalizace konopí a jaký mají na tuto situaci názor.

7.1. Výzkumné předpoklady

Předpoklad č. 1

Lze předpokládat, že většina respondentů považuje marihuanu za startovací drogu.

Předpoklad č. 2

Lze předpokládat, že zkušenost s užitím marihuany má více než 50 % respondentů.

Předpoklad č. 3

Lze předpokládat, že první zkušenost s užitím marihuany má mezi 15 a 17 rokem.

Předpoklad č. 4

Lze předpokládat, že informace o nebezpečnosti užívání marihuany mají respondenti od rodičů.

Předpoklad č. 5:

Lze předpokládat, že mladí užívají marihuanu, protože jsou ovlivněni partou kamarádů.

Předpoklad č. 6:

Lze předpokládat, že většina respondentů absolvovala protidrogový preventivní program.

Předpoklad č. 7

Lze předpokládat, že většina respondentů souhlasí s legalizací marihuany nejen pro léčebné účely.

8 Charakteristika výzkumných metod

Pro získání potřebných informací jsem použila kvantitativní metodu, a to prostřednictvím dotazníku, který jsem vytvořila. Tuto formu výzkumné metody jsem zvolila z důvodu rychlého a osvědčeného způsobu získání velkého množství informací. P. Gavora (2000) vymezuje dotazník jako způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí.¹⁰⁹

Dotazník obsahoval 18 otázek, z toho bylo 13 otázek uzavřených, kde si respondenti musejí vybrat z daných možností, 2 polouzavřené, kde si respondenti musejí vybrat jednu z možných variant a případně ji doplnit a 3 otevřené, kde měli respondenti možnost vyjádření vlastního názoru.

V úvodu seznamuji studenty s cíli tohoto dotazníku, k jakým účelům bude sloužit a jaké jsou pokyny pro jeho vyplnění. A v úvodu také zjišťuji identifikační údaje o studentovi, tedy pohlaví a věk. Upozorňuji na anonymitu při vyplnění dotazníku.

Po dohodě s vedením škol jsem je požádala o povolení výzkumu a také o pomoc při rozdávání dotazníků. Dotazníky byly rozdány na 3 středních školách v Karlovarském kraji.

Dotazník je možné shlédnout v příloze této práce.

¹⁰⁹ CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007, 265 s. ISBN 978-80-247-1369-4.

9 Charakteristika výzkumného vzorku

Zaměřila jsem se na různé typy středních škol, a to na Střední školu živnostenskou (SŠŽ), Integrovanou střední školu technickou (ISŠTE) a na Gymnázium v Sokolově (GYMSO). Rozdávání dotazníků probíhalo ve spolupráci výchovné poradkyně na SŠŽ, učitelky teoretické výuky na ISŠTE a zástupkyně ředitele na GYMSO.

Celkem bylo předáno 150 dotazníků, z nichž bylo vyplněno 132. Z celkového počtu respondentů bylo 70 mužů (53%) a 62 žen (47%) ve věkovém rozmezí od 15 do 21 let. Nejvíce zúčastněných respondentů bylo ve věku 17 let. Dle typu studia, věku a typu školy je podrobně zobrazeno v tabulkách č. 1, 2 a 3.

Tabulka č. 1: Rozdělení studentů dle pohlaví a typu studované školy ($\Sigma = 132$)

	SŠŽ	ISŠTE	GYMSO	Celkem
Ženy	23	14	25	62
Muži	19	26	25	70
Celkem	42	40	50	132

Tabulka č. 2: Rozdělení studentů dle pohlaví a typu studia ($\Sigma = 132$)

	Učební obor	Maturitní obor	Gymnázium	Celkem
Ženy	16	21	25	62
Muži	27	18	25	70
Celkem	43	39	50	132

Tabulka č. 3: Rozdělení studentů podle věku a typu školy ($\Sigma = 132$)

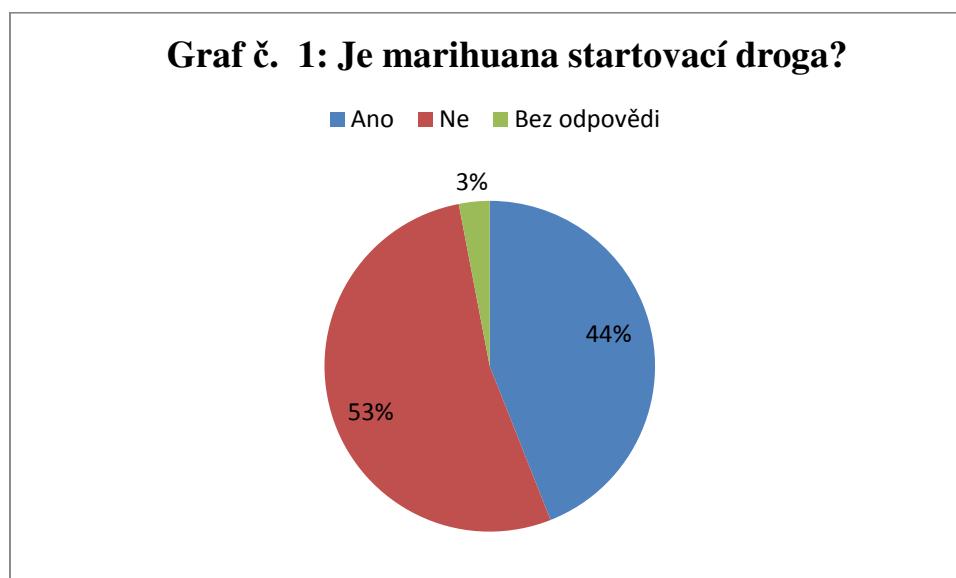
	SŠŽ	ISŠTE	GYMSO	Celkem
15	1	2	0	3
16	5	13	6	24
17	9	11	31	51
18	12	6	12	30
19	4	5	1	10
20	6	3	0	9
21	5	0	0	5
Celkem	42	40	50	132

10 Výsledky výzkumu a jejich analýza

Na otázku zda si myslí, že marihuana je startovací droga odpovědělo celkem 58 respondentů (44%), že ano, 70 respondentů (53%) odpovědělo ne a 4 respondenti (3%) neodpověděli.

Tabulka č. 4: Je marihuana startovací droga? ($\Sigma=132$)

	SŠŽ	ISŠTE	GYMSO	Celkem
Ano	20	17	21	58
Ne	21	23	26	70
Bez odpovědi	1	0	3	4
Celkem	42	40	50	132

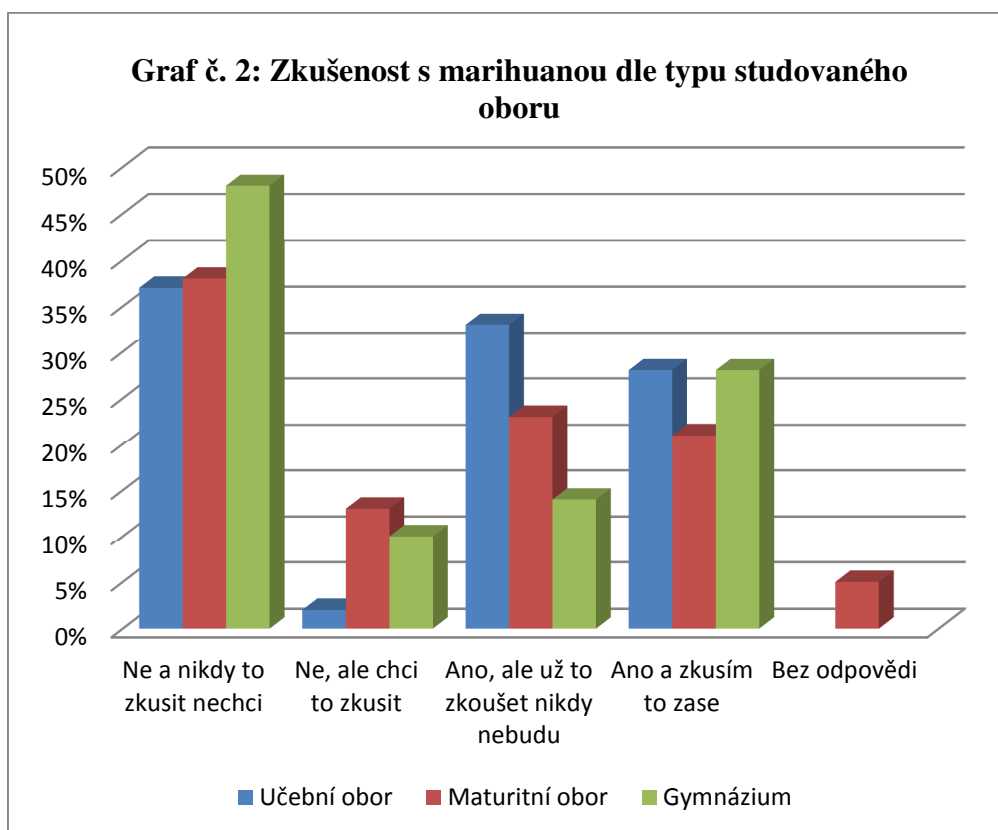

Další otázka se zabývala vlastní zkušeností s marihuanou. Celkem odpovědělo 55 respondentů (42%), že marihuanu nikdy nezkusilo a ani ji zkusit nechtějí, 11 respondentů (8%) odpovědělo, že ji nezkusili, ale zkusit ji chtějí, 29 respondentů (22%) odpovědělo, že ji zkusili, ale už ji zkoušet nebudou, 35 respondentů (26%) odpovědělo, že ji zkusili a zkusi znovu a 2 respondenti (1%) neodpověděli.

Zajímavé je, že zkušenost s marihuanou a pokračováním v jejím užívání dle typu studia mají nejméně studenti maturitních oborů v zastoupení 21% a vyrovnaně jsou na tom studenti z gymnázia a studenti učebních oborů s 28%.

Tabulka č. 5: Zkušenost s marihuanou dle typu studované školy ($\Sigma=132$)

	SŠŽ		ISŠTE		GYMSO		Celkem
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	
Ne a nikdy to zkusit nechci	8	6	7	10	14	10	55
Ne, ale chci to zkusit	2	0	1	3	2	3	11
Ano, ale už to zkoušet nikdy nebudu	9	5	4	4	2	5	29
Ano a zkusím to zase	4	8	1	8	7	7	35
Bez odpovědi	0	0	1	1	0	0	2
Celkem	23	19	14	26	25	25	132

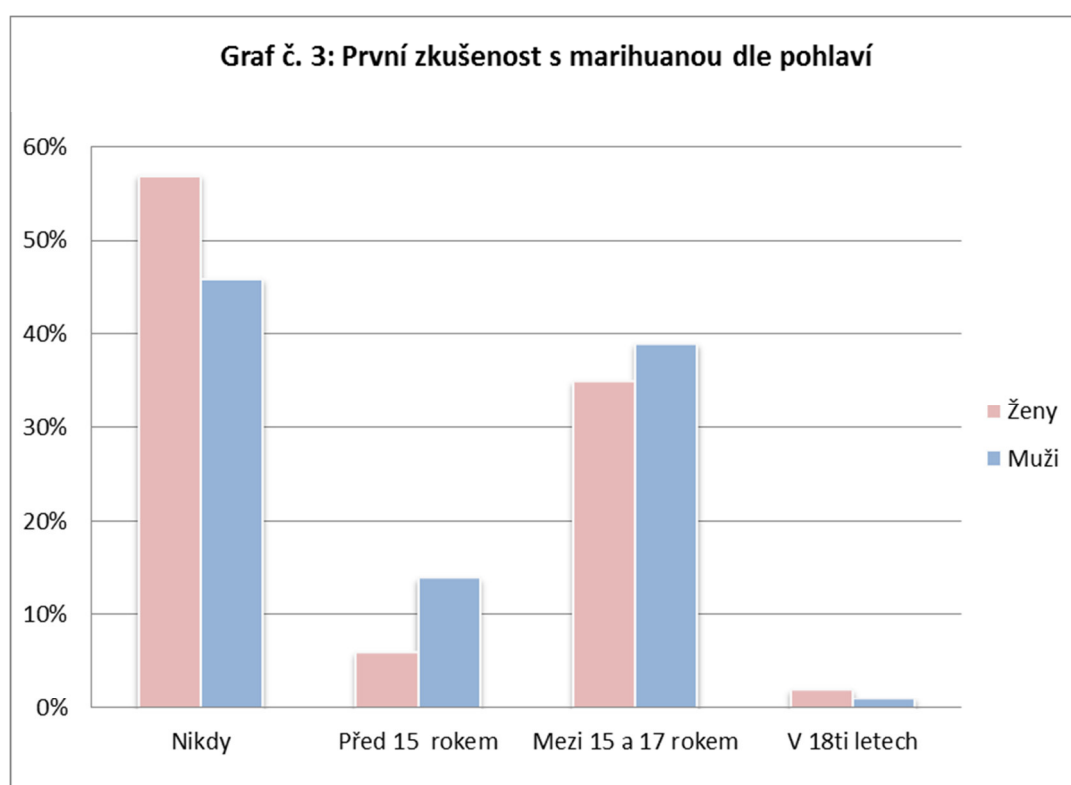

Čtvrtá otázka se zabývala první zkušeností s marihuanou. Zde celkem odpovědělo 67 respondentů (51%), že nikdy marihuanu nezkusili, 14 respondentů (11%) ji zkusilo před 15 rokem, 49 respondentů (37%) ji zkusilo mezi 15 a 17 rokem a 2 respondenti (1%) ji zkusili v 18 letech. Rozdíl mezi pohlavími byl, že 35 žen (26%) a 32 mužů (24%) marihuanu nikdy

nezkusilo, 4 ženy (3%) a 10 mužů (8%) ji zkusilo již před 15 rokem, 22 žen (17%) a 27 mužů (20%) ji zkusilo mezi 15 a 17 rokem a 1 žena (1%) a 1 muž (1%) ji zkusili v 18 letech.

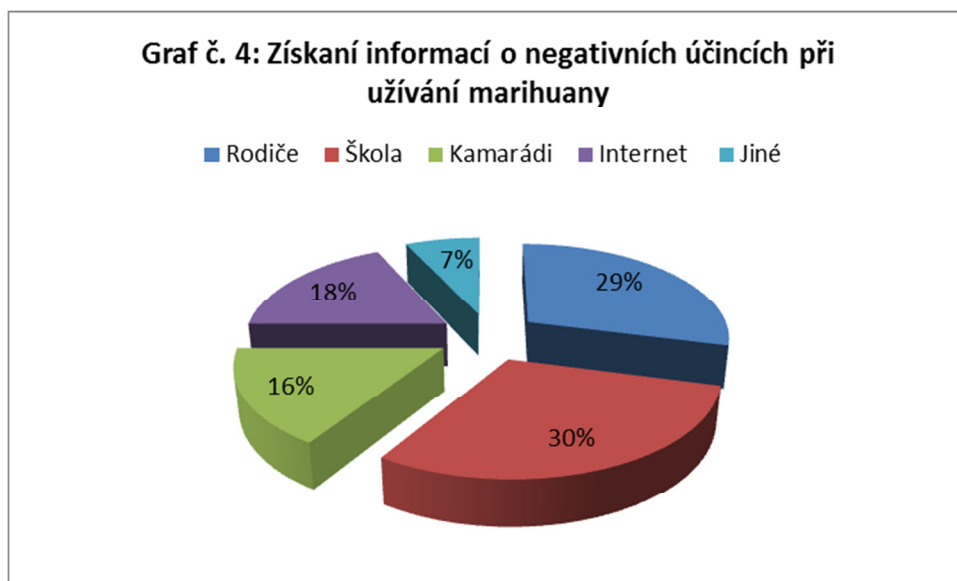
Tabulka č. 6: První zkušenost s marihuanou ($\Sigma=132$)

	SŠŽ		ISŠTE		GYMSO		Celkem
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	
Nikdy	10	6	9	13	16	13	67
Před 15 rokem	1	5	2	4	1	1	14
Mezi 15 a 17 rokem	11	7	3	9	8	11	49
V 18 letech	1	1	0	0	0	0	2
Celkem	23	19	14	26	25	25	132

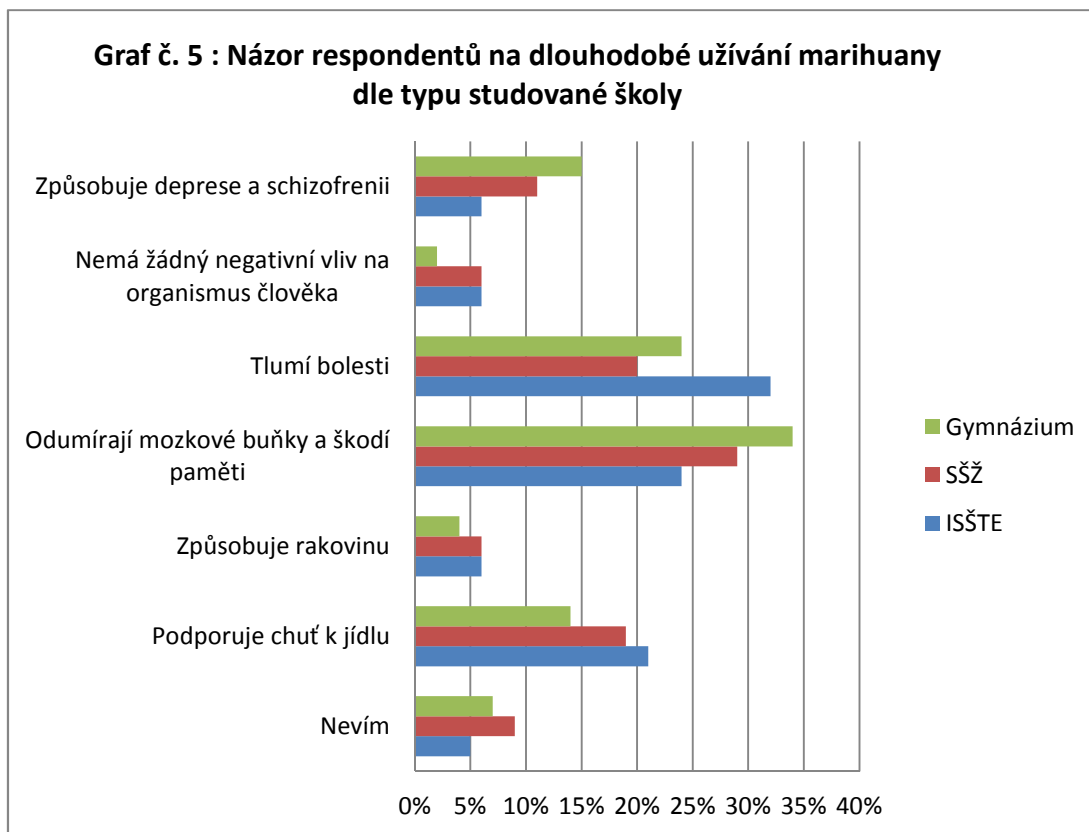

Pátá otázka zjišťovala, kdo respondenty upozornil na negativní důsledky užívání konopí. V této otázce měli možnost zakroužkovat více odpovědí. Výběr byl z těchto možností a) rodiče, b) škola, c) kamarádi, d) internet, e) jiné – uveď jaké. Největší počet hlasů získala škola a to celkem od 76 respondentů, na druhém místě byla odpověď a) rodiče 73 respondentů, poté kamarádi 46 respondentů. U jiné možnosti se vyjádřilo 18 respondentů, že

je na negativní důsledky nikdo neupozornil nebo lidé, kteří marihuanu užívají. Pro lepší přehled viz graf č. 4.

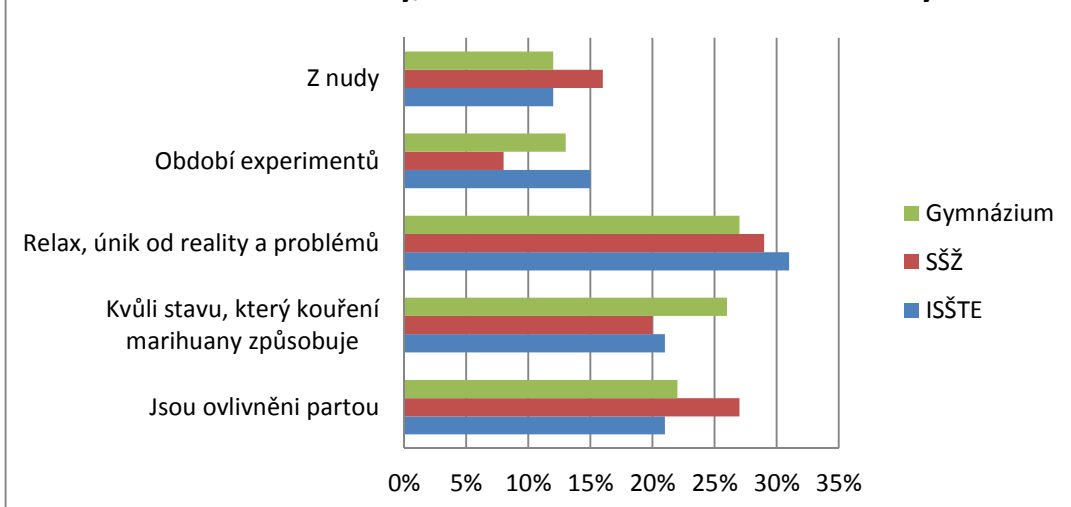

Další otázka zjišťovala názor o dlouhodobém užívání marihuany, a jakým způsobem to působí na člověka. Zde měli respondenti opět možnost zvolit více odpovědí. A měli tyto možnosti a) nevím, b) podporuje chuť k jídlu, c) způsobuje rakovinu, d) odumírají mozkové buňky a škodí paměti, e) tlumí bolesti (např. rakovina, roztroušená skleróza aj.), f) nemá žádný negativní vliv na organismus člověka, g) způsobuje deprese a schizofrenii. Z celkového počtu 17 respondentů (8%) odpovědělo, že neví, 40 respondentů (18%) odpovědělo, že podporuje chuť k jídlu, 12 respondentů (6%) si myslí, užívání marihuany způsobuje rakovinu, 68 respondentů (29%) odpovědělo, že odumírají mozkové buňky a škodí to paměti, 57 respondentů (25%) si myslí, že tlumí bolesti, 9 respondentů (4%) si myslí, že nemá žádný negativní vliv na organismus člověka a 25 respondentů (11%) si myslí, že užívání způsobuje deprese a schizofrenii. V grafu č. 5 jsou podrobně znázorněny odpovědi dle typu studované školy.

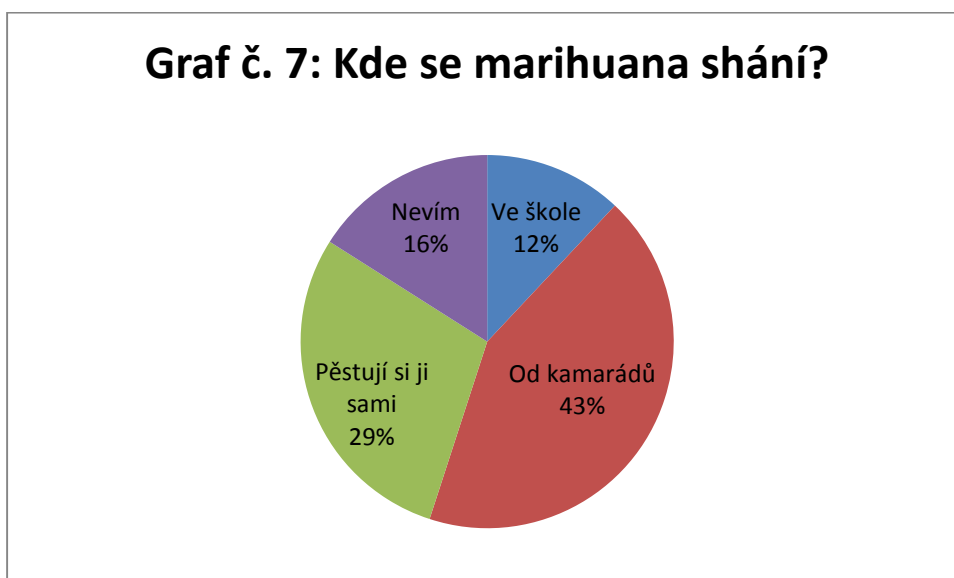
Otázka sedmá zjišťovala, jaké jsou důvody, které vedou k užívání marihuany. I v této otázce mohli respondenti zvolit více možných variant. 63 respondentů (23%) si myslí, že uživatelé marihuany jsou ovlivněni partou, 59 respondentů (22%) si myslí, že je to kvůli stavu, který kouření marihuany způsobuje, 78 respondentů (29%) si myslí, že je to kvůli relaxu, úniku od reality a problémů, 34 respondentů (13%) si myslí, že je to pouze experimentální období a 35 respondentů (13%) si myslí, že to uživatelé marihuany dělají nudy. V grafu č. 6 jsou odpovědi porovnány dle typu studované školy.

Graf č. 6: Důvody, které vedou k užívání marihuany

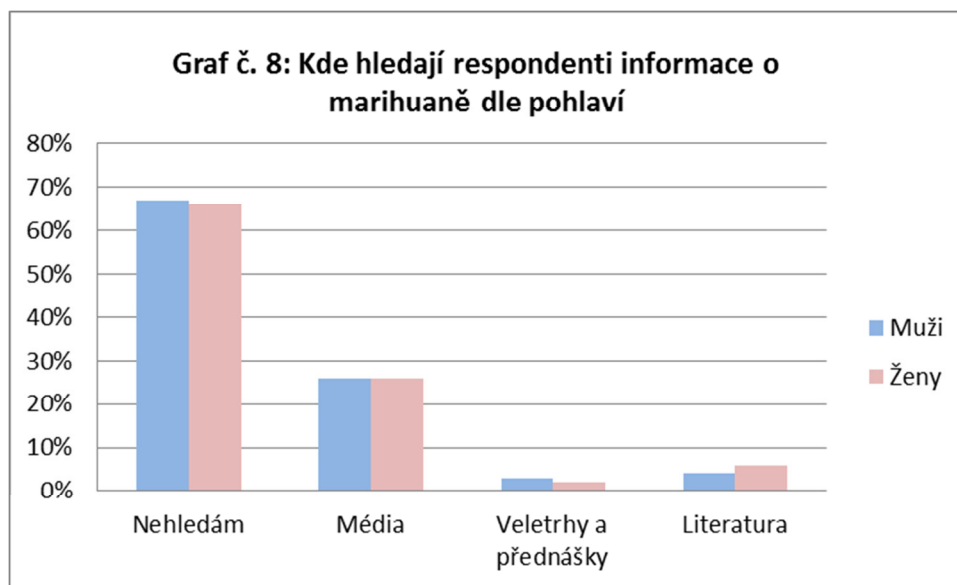

Další otázka zjišťovala, kde se dá marihuana sehnat. 16 respondentů (12%) si myslí, že se shání ve škole, 57 respondentů (43%) si myslí, že od kamarádů, 38 respondentů (29%) si myslí, že si ji pěstují uživatelé marihuany sami a 21 respondentů (16%) odpovědělo, že neví.

Graf č. 7: Kde se marihuana shání?

Devátá otázka zjišťovala, odkud hledají respondenti informace o marihuaně. Nejvíce hlasů získala odpověď, že respondenti informace nehledají, protože je toto téma nezajímá a to v počtu 88 respondentů (67%), 34 respondentů (26%) hledá informace přes média (internet a TV), 3 respondenti (2%) jezdí na veletrhy a přednášky a 7 respondentů (5%) hledá informace v literatuře. Rozdíl mezi pohlavími je velmi vyrovnaný, viz graf č. 8.

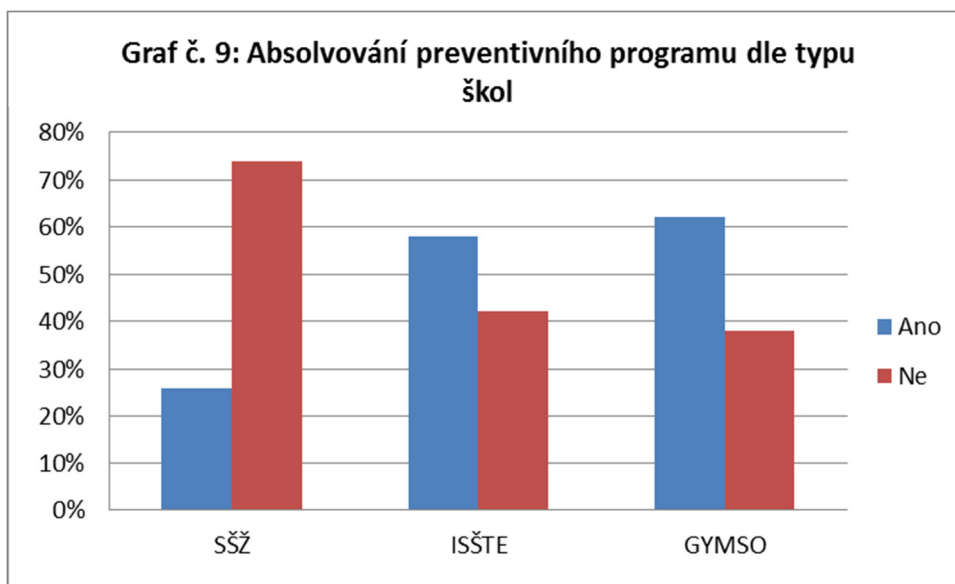

Další otázka se zjišťovala, zda respondenti absolvovali nějaký preventivní program ohledně drog. Z celkového počtu 64 respondentů (48%) preventivní program absolvovalo a zbylých 68 respondentů (51%) preventivní program neabsolvovalo. V tabulce č. 7 je podrobně znázorněno pohlaví a typ studované školy. Nepatrný rozdíl je i mezi typy daných škol. Na SŠŽ absolvovalo protidrogový program pouze 11 respondentů (8%) a 31 respondentů (24%) program neabsolvovalo, na ISŠTE absolvovalo program 23 respondentů (17%) a 17 respondentů (13%) nikoli a na gymnáziu absolvovalo program 30 respondentů (23%) a 20 respondentů (15%) program neabsolvovalo.

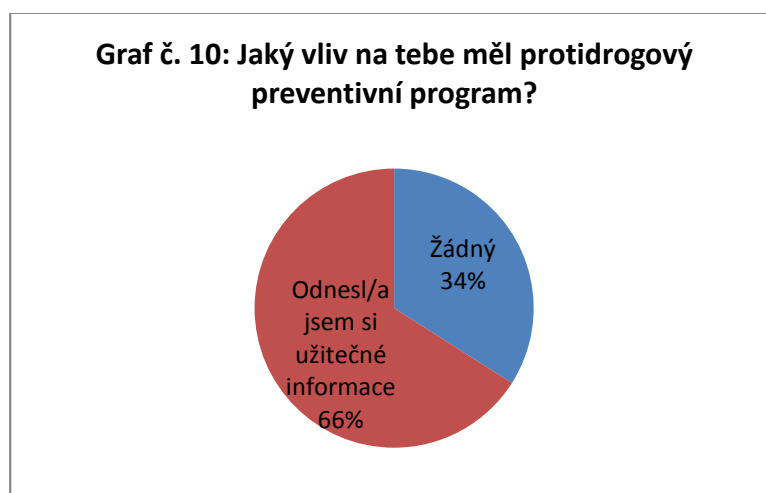
U této otázky mě ještě zajímalo, kde preventivní protidrogový program respondenti absolvovali. U většiny respondentů byla odpověď „ve škole“, dále pak „centrum KOTEC“ a také „Policie ČR“.

Tabulka č. 7: Absolvování preventivního programu dle pohlaví a typu studované školy ($\Sigma=132$)

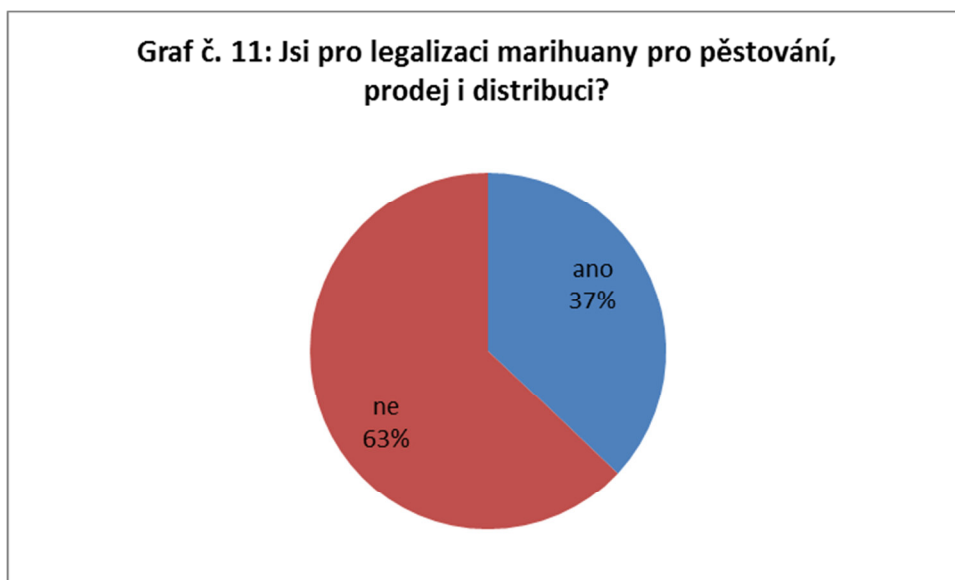
	SŠŽ		ISŠTE		GYMSO		Celkem
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	
Ano	5	6	6	17	16	15	65
Ne	18	13	8	9	9	10	67
Celkem	23	19	14	26	25	25	132

Jedenáctá otázka se týkala pouze těch respondentů, kteří preventivní program absolvovali. A zajímalo mě, jaký to mělo na ně vliv. Zda si odnesli užitečné informace či nikoliv. Z celkového počtu si 43 respondentů (66%) odneslo užitečné informace a 22 respondentů (34%) to nijak neovlivnilo.

Další otázka zjišťovala názor, zda si respondenti myslí, že by měla být marihuana legální pro pěstování, prodej a distribuci. Z celkového počtu 83 respondentů (63%) je proti a 49 respondentů (37%) je pro legalizaci marihuany nejen pro léčebné účely. Rozdíl mezi typem studované školy je téměř vyrovnaný.

Další otázka navazovala na předchozí a týkala se pouze těch respondentů, kteří by ji zlegalizovali. Zajímalo mne, proč by podle nich měla být marihuana zcela legální a toto jsou jejich odpovědi, které jsem shrnula do těchto kategorií:

Studenti Gymnázia Sokolov:

- **Marihuana a politika**

„Stát by vydělal více na daních“, „několik států již marihuanu povolilo“, „je nesmysl, aby v některých zemích legální byla a u nás ne“.

- **Marihuana a medicína**

„Marihuana působí příznivě“, „omezuje to potřebu lidí, kteří jsou nemocní“, „snížila by se cena léčebného konopí“, „nikdy nevíš, kdy ji budeš potřebovat a nikde v okolí nebude lékárna“, „množství, které je legální, nemusí být dostatečné“, „je to lepší tisíci prostředek než opium či morfin“.

- **Marihuana a jiné drogy**

„Je prokazatelně léčivá, ne jako alkohol a cigarety“, „lidé pod vlivem marihuany nejsou agresivní oproti lidem, kteří požívají alkohol“, „když můžou být legální cigarety a alkohol, proč ne marihuana“.

- **Marihuana a zřejmí uživatelé**

„Je to kytky a ne žádná droga z laboratoře“, „konečně by byla více dostupná“, „mám ráda rostliny“, „protože ji stejně lidé pěstují i přes zákaz“, „na našem trhu by byla se zlepšila její kvalita“, „protože mě to baví“.

Studenti Střední školy živnostenské:

- **Marihuana a politika**

„Zisk pro stát“, „kvůli penězům“.

- **Marihuana a medicína**

„Je to léčivá rostlina“, „znám lidi, kterým marihuana pomáhá“, „kvůli léčebným účelům, aby si nemocní mohli pěstovat sami“, „protože je to léčivá rostlina a ne droga“, „protože tlumí bolesti (rakovina) a měla by být zdarma“, „aby se z ní mohli vyrábět mastičky, ale ne ji kouřit“.

- **Marihuana a jiné drogy**

„Uklidňuje, lidé se smějí, bylo by to určitě lepší než s alkoholem“.

- **Marihuana a zřejmí uživatelé**

„Protože se stejně prodává všude a nikdo to nepozná, takže je to jedno“, „když nebude zakázaná, nebude pro lidi lákavá,“.

Studenti Integrované střední školy technické a ekonomické:

- **Marihuana a politika**

„Stát by vydělal na daních“, „i v jiných zemích je legální, není to tvrdá droga a neumírá se na ni“, „protože se hodně lidí prodejem marihuany živí“.

- **Marihuana a medicína**

„Jen kvůli léčebným účelům, aby bylo větší množství“, „protože někteří lidé ji prostě potřebují a pomáhá jim to“, „kvůli mastičkám na léčení“, „není tak škodlivá a pomáhá při depresi“.

- **Marihuana a jiné drogy**

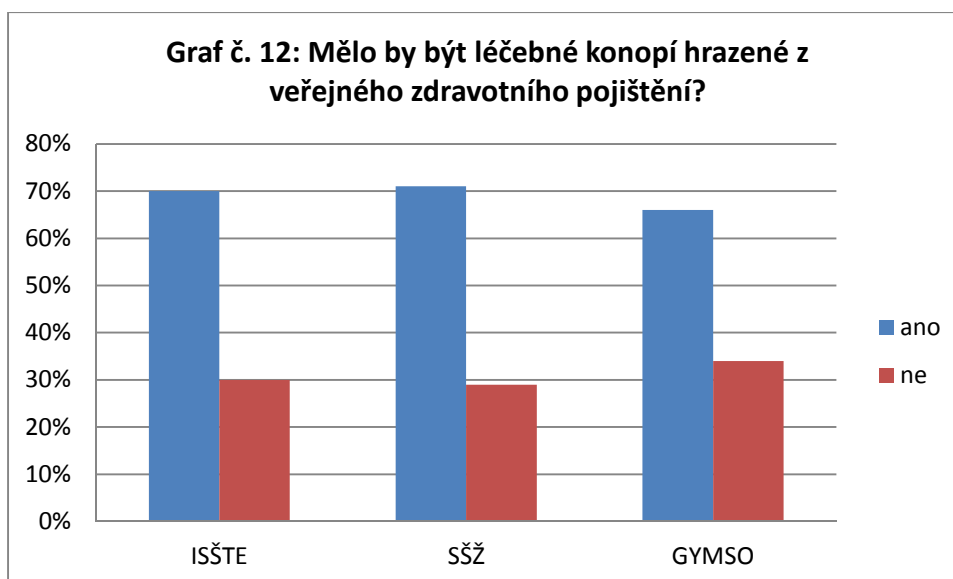
„Myslím, že má méně škodlivé účinky než třeba alkohol“, „je vědecky dokázáno, že lidí skončí spíše v protialkoholní léčbě než drogové, marihuana není tak návyková a téměř žádné životy neničí“, „měla by být povolena jen v malém množství, aby si to zkusil každý, myslím, že marihuana je lepší než tabák, proto by to mělo být naopak - tabák zakázat a konopí v malém množství povolit“, „může být klidně legální, protože je to povoleno u cigaret, jejichž kouř mi vadí daleko víc“.

- **Marihuana a zřejmí uživatelé**

„Nezabývá a je to na člověku, ať si každý dělá, co chce“, „konopí je všestranná rostlina, je to omezování lidské svobody“.

Další otázka se zabývala názorem, zda si respondenti myslí, že by mělo být léčebné konopí hrazené z veřejného zdravotního pojištění. Z celkového počtu si 91 respondentů (69%) myslí, že by léčebné konopí mělo být hrazeno z veřejného zdravotního pojištění a 41 respondentů (31%) si myslí, že by hrazené být nemělo.

Dle typu studované školy jsou odpovědi velmi vyrovnané. Na ISŠTE by konopí hradilo z veřejného zdravotního pojištění 28 respondentů (70%), na SŠŽ by konopí hradilo 30 respondentů (71%) a na gymnáziu by konopí hradilo 33 respondentů (66%) viz graf č. 12.

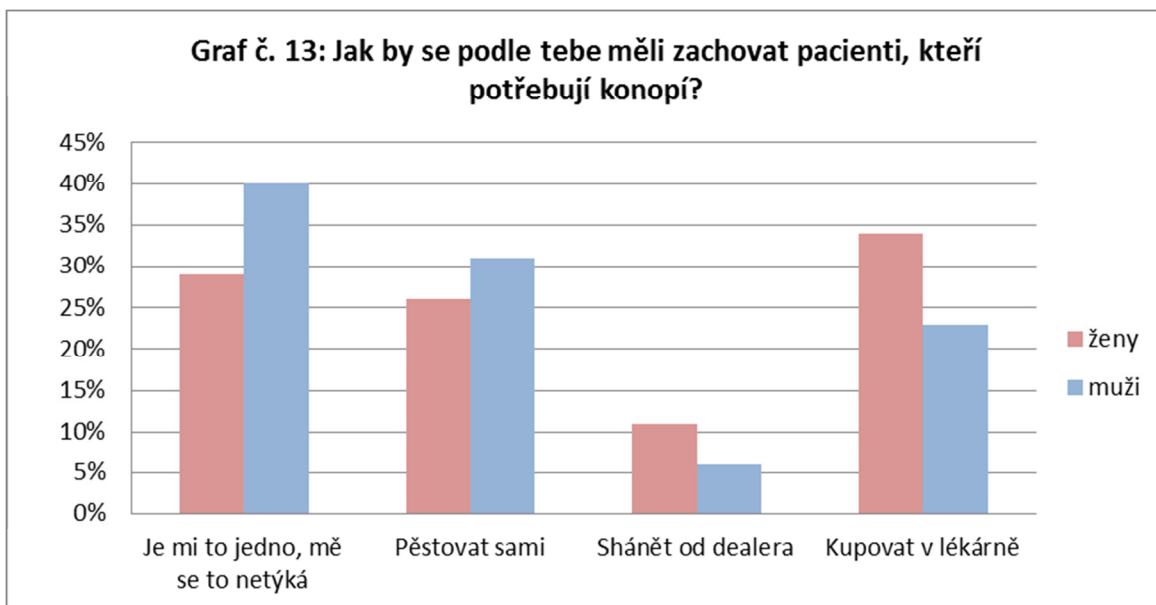
Otázka č. 15 se týkala předchozí otázky a zjišťovala, z jakého důvodu by konopí hradili z veřejného pojištění. Otázka se tedy týkala jen těch respondentů, kteří v předchozí otázce odpověděli ano. Rozdíl mezi typem škol není nijak výrazný, neboť odpovědi byli velmi podobné a opakovali se.

Zde jsou nejčastější odpovědi respondentů: „Někdo to opravdu potřebuje a nemá na to peníze“, „nemocní nemají dostatek peněz“, „když jsou ostatní léčebné prostředky hrazené, proč by tak nemohlo být i u konopí“, „jen pro ty, kteří to opravdu potřebují, ne pro všechny“, „určitě by pojišťovny měli finančně pomoci nemocným, kteří to potřebují“, „protože je to lék jako každý jiný“, „jen pro lidi, kteří konopnou léčbu potřebují“, „pomáhá, tak aspoň nějaký příspěvek“, „je to lék a neměl by v tom být rozdíl“, „když je to na lékařský předpis, tak proč ne?“, „aby pacienti ušetřili peníze“, „mělo by být hrazené jen z části“, „není to levná záležitost“, „konopí má spoustu pozitivních účinků na zdraví“, „z vlastní zkušenosti vím, že je to drahé a hodně účinné, a kdyby to pojišťovny hradili, tak by to ulehčilo určitě nejen mě“, „je to součást léčby a hrazené by to mělo být“, „někdy to může být jediná možnost, která člověku může ulevit od bolesti“, „protože je to drahé a lidi raději půjdou k nějakému dealerovi, což je nelegální“, „je to přírodní produkt, tak proč za to platit?“, „od čeho si tedy platíme zdravotní pojištění?“.

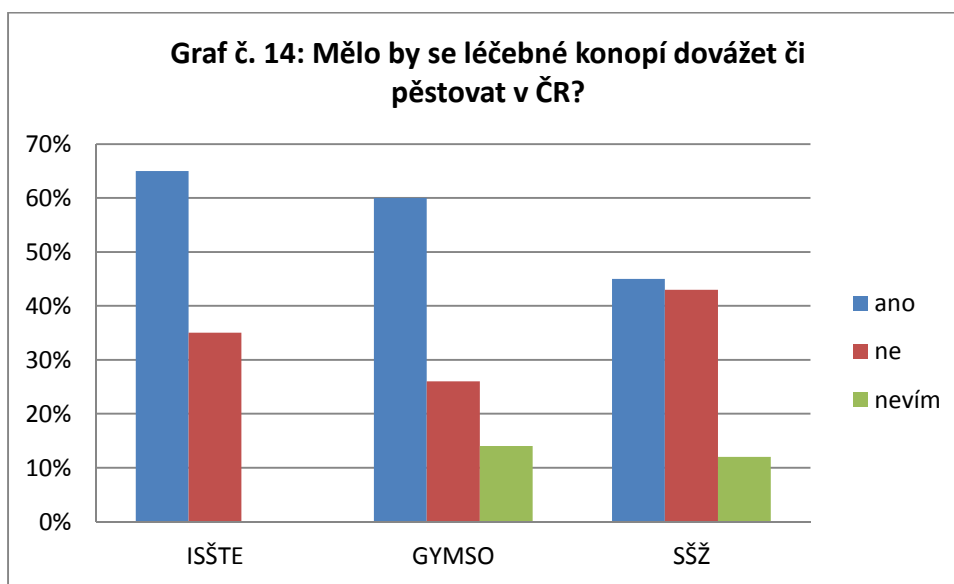
Další otázka zjišťuje názor respondentů na to, jakým způsobem by se měli pacienti zachovat v případě, že by konopí potřebovali. Z celkového počtu odpovědělo 46 respondentů (35%), že se je to netýká a je jim to jedno, 38 respondentů (29%) si myslí, že by si pacienti měli konopí pěstovat sami, i když porušují zákon, ale nic je to nestojí, 11 respondentů (8%) si myslí, že by si pacienti měli konopí shánět od někoho jiného (dealera), neboť to bude levnější než v lékárně a 37 respondentů (28%) si myslí, že by měli pacienti kupovat konopí v lékárně, neboť je to legální.

Tabulka č. 8: Jak by se měli pacienti zachovat, pokud by potřebovali konopí ($\Sigma=132$)

	SŠŽ		ISŠTE		GYMSO		Celkem
	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	
Je mi to jedno, mě se to netýká	6	9	4	9	8	10	46
Pěstovat sami	8	5	6	8	2	9	38
Shánět od dealera	1	1	1	1	5	2	11
Kupovat v lékárně	8	4	3	8	10	4	37
Celkem	23	19	14	26	25	25	132

Sedmnáctá otázka zjišťovala názor respondentů, zda by se léčebné konopí mělo pěstovat u nás nebo dovážet z jiných zemí. Pro pěstování v ČR by bylo 75 respondentů (57%), 45 respondentů (34%) nikoli a 12 respondentů neví (9%).

Poslední otázka zjišťovala, proč by marihuana měla či naopak neměla být legální.

Pro legalizaci uváděli respondenti tyto důvody:

„Stejně ji lidé užívají a policisté by měli méně práce“, „je zdravá a účinná proti různým nemocem“, „je to sice droga, ale rozhodně méně škodlivá jak alkohol či cigarety a ty jsou také legální, tak proč částečně nezlegalizovat konopí? Povolte něco zakázaného a lidé to

omrzí“, „ať si každý dělá, co chce“, „nemyslím si, že je návyková a nelze se jí předávkovat, pomáhá lidem při různých onemocnění“, „podle mě je tu plno legálních věcí, které z člověka udělají větší trosku než marihuana“, „není to nebezpečná droga, jde tu spíš o možnost uniknout od problémů, uvolnit se“, „nezabije tě, tak jako alkohol, není tolik návyková jako nikotin“, „pro lékařské účely a taky proto, aby se zabránilo tomu, že to mladiství zkouší – zkouší to jen proto, že je to zakázané a je to pro ně jízda“, „jen pro nemocné“, „v nízkých dávkách není škodlivá jako např. cigarety“, je to lepší než alkohol a cigarety“, mezi lidmi je tak rozšířená, že legalizací to nebude mít negativní dopad na společnost“, „protože je to rostlina“, „působí příznivě oproti alkoholu“, „lidi by o to měli menší zájem, protože by to nebylo zakázané ovoce“, „je to šikovná věcicka“, „zisk pro stát“, „měli by být legální místa např. bar“.

Proti legalizaci uváděli respondenti tyto důvody:

„Protože to může být zneužitě, je to droga“, „nebylo by příjemné normálně na ulicích potkávat lidi s marihuanou, sice si ji obstarají nelegálně, ale pořád je omezuje“, „každý by si ji pěstoval doma a určitě by ji neužívali na výrobu léků či mastí“, „dovoz i legalita by se rozšířila do takových měřítek a těžko by se to navracelo zpět, kroky proti tomu by se nacházely těžce“, „protože je to droga a u nadměrného užívání může mít vážné následky“, „protože ji začne užívat každý“, „další droga zlegalizovaná by mohla způsobit, že by bylo všude spousty feťáků a člověk by se bál vyjít z domu“, „musela by se platit vyšší DPH, když by byla legální, tak by byla snadno dostupná a lidé by se rozhulili a vzhledem k tomu, že poškozují mozkové buňky, tak by to nebylo dobré“, „je to prostě droga“, „lidé by toho zneužívali“, „ten kdo ji potřebuje si ji sežene i bez toho, aby platil daně“, „cena v lékárnách bude příliš vysoká“, „dealeri si najdou způsob, jak „legálně“ pěstovat konopí pro jiné účely než léčebné“, „legalizací nedocílíme ničeho jiného než poklesu inteligence a morálky v našem státu“, „lidé pod vlivem marihuany jsou úplně neschopní komunikace“, „mělo by to špatný dopad na děti a vzrostla by kriminalita“, „mění lidi na agresivní a stávají se z nich bezdomovci, protože prodávají všechno aby mohli mít svojí dávku trávy“, „kdo ji kouří je ztlačeně hloupější“, „mládež upadá do stavu, kdy ke všemu přistupují laxně a nedbají na vzdělání a z toho vyplývá, že bez vzdělání není práce a bez práce tito lidé skončí na ulici a my pracující pak na těchto lidech musíme dřít v práci“, „mladí mají pokušení nebo jsou ovlivněni jinými lidmi“, „protože otupuje lidi“, „i když to není tvrdá droga, dokáže napáchat na lidech škody“, „protože si na ni člověk rychle zvykne a dělá i to co nechce, neboť je ovlivněn konopím“.

11 Vyhodnocení výzkumných předpokladů

Předpoklad č. 1: Lze předpokládat, že většina respondentů považuje marihuanu za startovací drogu.

Tento předpoklad se nepotvrdil. Dle zjištěných výsledků 53% respondentů nepovažuje marihuanu za startovací drogu. Není ani patrný rozdíl mezi studenty dle typu studované školy.

Předpoklad č. 2: Lze předpokládat, že zkušenost s užitím marihuany má více než 70 % respondentů.

Tento předpoklad se nepotvrdil. Na základě zjištěných informací ji 51% respondentů marihuanu nikdy nezkusilo nebo ji nezkusilo, ale zkusit ji chce a 49% respondentů ji zkusilo, ale už nezkusí nebo ji zkusilo a zkusí znovu. Dva respondenti na tuto otázku neodpověděli, ale stejně by to výsledek nezměnilo.

Předpoklad č. 3: Lze předpokládat, že první zkušenost s užitím marihuany mají respondenti mezi 15 a 17 rokem.

Tento předpoklad se potvrdil. V této otázce uvedlo 65 respondentů zkušenost s marihuanou. Z tohoto počtu uvedlo 75% respondentů, že poprvé marihuanu zkusilo mezi 15 a 17 rokem, 22% respondentů uvedlo před 15 rokem a 3% v 18 letech.

Předpoklad č. 4: Lze předpokládat, že informace o nebezpečnosti užívání marihuany mají respondenti od rodičů.

Tento předpoklad se nepotvrdil. Dle zjištěných výsledků uvedených v grafu č. 4 je patrné, že nejvíce respondentů (30%) získalo informace o negativním užívání marihuany ve škole. Na druhém místě jsou rodiče (29%) a na třetím místě internet (18%).

Předpoklad č. 5: Lze předpokládat, že mladí užívají marihuanu, protože jsou ovlivněni partou kamarádů.

Tento předpoklad se nepotvrdil. Respondenti nejvíce uváděli variantu c) relax, únik od reality a problémů. Tuto odpověď označilo celkem 78 respondentů (29%), nejméně hlasů získala odpověď d) období experimentů 34 respondentů (13%)

Předpoklad č. 6: Lze předpokládat, že většina respondentů absolvovala protidrogový preventivní program.

Tento předpoklad se rovněž nepotvrdil. Z celkového počtu 132 respondentů se protidrogového preventivního programu zúčastnilo celkem 64 respondentů. Nejmenší účast na preventivních programech měli studenti ze střední školy živnostenské s počtem 11 respondentů z celkového počtu 42 respondentů, tzn. pouze 26%.

Předpoklad č. 7: Lze předpokládat, že většina respondentů souhlasí s legalizací marihuany nejen pro léčebné účely.

Tento předpoklad se také nepotvrdil. Na základě zjištěných výsledků 63% respondentů by marihuanu nezlegalizovalo. Pouze 37% by ji zlegalizovalo.

IV ZÁVĚR

Závěrem bych chtěla říci, že cílem mé bakalářské práce bylo zjištění názorů studentů středních škol na užívání a legalizaci marihuany. K zjištění těchto informací a ověření stanovených hypotéz jsem využila dotazníku, který byl rozdán na třech různých typech středních škol v Sokolově. Výsledky výzkumu mě velmi překvapily. Ze sedmi předpokladů se mi potvrdil pouze jeden. Musím tedy uznat, že jsem respondenty velmi podcenila a myslela jsem si, že výsledky budou velmi alarmující.

Velmi mě potěšilo, že z celkového počtu respondentů necelá polovina marihuanu nikdy nezkusila a ani ji zkusit nechce. Zároveň mě překvapili studenti z gymnázia s největším počtem odpovědí, že marihuanu zkusili a zkusí ji znovu. Toto jsem spíše předpokládala u studentů učebních oborů.

Důvody, které vedou mladé lidi k užívání marihuany, jsou znepokojivé. Většina si myslí, že je to relax, únik od problémů a reality. V dnešní době jsou na mládež kladeny vysoké nároky jak doma, tak i ve škole. Z vlastní zkušenosti vím, že v dnešní době je vzdělání velmi důležité. Bez vzdělání nemáte práci, bez práce finance a bez financí není nic. Mladí neprojevují žádný zájem o literaturu, koníčky, vzdělání, nezajímá je budoucnost. Mají ke všemu laxní přístup a toto vede k drobným krádežím, zaplétání se do špatných part, většinu svého volného času tráví válením se, hraním počítačových her, brouzdáním po internetu. A toto všechno vede ke kriminalitě a užívání nelegální drog.

Co se týče preventivních programů, zde bych se pozastavila. Nejmenší účast na preventivních programech měli studenti ze Střední školy živnostenské, zde bych vedení doporučila, aby zařídilo seminář týkající se drogové problematiky. Respondenti, kteří se zúčastnili preventivních programů, uvedli, že si odnesli užitečné informace (66%). Myslím, že má význam v takovýchto programech pokračovat a zdokonalovat je.

Myslím, že většina studentů si je vědoma rizik, které marihuana způsobuje. Zároveň jsou ale informováni o léčivých účincích, které příznivě tlumí bolesti. Proto mě překvapili odpovědi na otázku, která se týkala úplné legalizace marihuany, že by ji zlegalizovali jen pro léčebné účely. Takto se vyjádřilo celkem 63% respondentů, což je nadpoloviční většina všech zúčastněných.

Cíle této práce byly splněny. Tato práce může dále sloužit jako přehled podrobnějších informací o této problematice, např. pro ty, které marihuana zajímá nebo pro ty, kterým bude sloužit jako studijní materiál.

V SEZNAM LITERATURY

- BENHAIM, P. *Konopí zdraví na dosah*. 1.vyd. Český Těšín: Alpress, 2001, ISBN 80-7218-605-1.
- DUPAL, L. *Kniha o marihuaně*. 3. vyd. Český Těšín: MAŤA, 2010, ISBN 978-80-7287-136-0.
- GROTENHERMEN, F. *Konoptikum. Konopím proti Alzheimerovi*. 2012, č. 33, s. 6.
- HRTOŇOVÁ, J. *Pěstování a využití konopí setého v podmínkách ČR*. České Budějovice, 2012. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita.
- CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007, ISBN 978-80-247-1369-4.
- KLVAŇOVÁ, J. *Konopí - biomasa pro život*. Chraštické ekocentrum, 2007. ISBN 978-8-254-1149-0.
- KUDRLE, S. Úvod do bio-psycho-socio-spirituálního modelu závislosti. In KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2003, ISBN 80-86734-05-6.
- MIOVSKÝ, M. a kol. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-0865-2.
- MIOVSKÝ, M. Konopné drogy. In KALINA, K. a kol. *Drogy a drogové závislosti 1: mezioborový přístup*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2003, ISBN 80-86734-05-6.
- NEŠPOR K., MÜLLEROVÁ M. *Jak přestat brát (drogy)*. 5. vyd. Praha: sdružení FIT IN, 2006
- NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost*. 4. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0189-2.
- PRESL J. *Drogová závislost*. 2. vyd. Praha: Maxdorf, 1995. ISBN 80-85800-25-X
- ROBINSON, R. *Velká kniha o konopí*. 3. Vyd. Praha: VOLVOX GLOBATOR. ISBN 80-7207-532-2.
- RUMAN M., KLVAŇOVÁ L. *Konopí staronový přítel člověk.*, Chraštické ekocentrum, 2008. ISBN 978-80-254-1825-3.
- SHAPIRO, H. *Drogy: obrazový průvodce*. 1. vyd. Praha: Svojtka, 2005. ISBN 80-73522-95-0.

VALÍČEK, P. Rostlinné omamné drogy, 1. vyd. Benešov: Start, 2002. ISBN 80-86231-09-7.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zaostřeno na drogy. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISSN 1214-1089

Internetové zdroje:

BRYNDOVÁ, B. Mýty a fakta o marihuaně III. [online]. 2001 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.bushka.cz>

Encyklopedie psychotropních rostlin [online]. 2000 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.biotox.cz>

Free Grower [online]. 2010 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.free-grower.cz>

HÁJEK, J. a PÁNEK M. Legalizace. Legalizujte marihuanu [online]. 2013 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.legalizace.cz>

Informační centrum konopí [online]. 2010 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.ickonopi.cz>

Informační portál o legální a nelegálních drogách [online]. 2003 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.drogy-info.cz>

Konopí je lék [online]. 2008 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://konopijelek.cz>

Konopné lázně [online]. 2013 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.hotelbobik.eu>

Konopný shop [online]. 31.10.2013 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: <http://www.konopnyshop.cz>

Konoptikum [online]. 2008 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.konoptikum.cz>

Léčebný účinek konopí při Crohnově nemoci potvrzen [online]. 2005 [cit. 2014-02-22]. Dostupné z: <http://www.bushka.cz>

Legalizace [online]. 2009 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.legalizace.cz>

Lidovky. Uruguay - první země světa, kde je marihuana zcela legální [online]. 2013 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.lidovky.cz>

ONDROUŠKOVÁ, Ing. A. Ministerstvo zdravotnictví České republiky [online]. 2013 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.mzcr.cz>

Pravda o drogách [online]. 2009 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/>

Psychické následky dlouhodobého užívání marihuany [online]. 2002 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://drogy.doktorka.cz>

Strukturovaný dialog mládeže. Kecejme do toho [online]. 2010 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://www.kecejmedotoho.cz>

ŠIROKÁ, M. Konopí seté – energetická a průmyslová plodina třetího tisíciletí. Biom.cz [online]. 2009-01-26 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z WWW: <<http://biom.cz>.

Účinky konopí na psychiku a fyziku člověka [online]. 2008 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.bogoushh.estranky.cz>

Zprávy ihned. Dva státy USA povolily marihuanu [online]. 2012 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz>

VI SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Obrázek č. 1: Konopí set – odrůda Silver Haze (zdroj:
<http://www.greenhouseseeds.nl/shop/images/plants/SSH-08.jpg>)

Obrázek č. 2: Konopí indické – odrůda Flo (zdroj:
<http://weedsmokersguide.com/pictures/Flo-Marijuana-Strain.jpg>)

Obrázek č. 3: Rozdíl mezi listy konopí (zdroj:
<http://www.semillasautoflorecientes.net/wp-content/uploads/2012/08/indicasativa-415x260.jpg>)

Příloha č. 2: Zákon č. 40/2009 Sb. (Trestní zákoník)

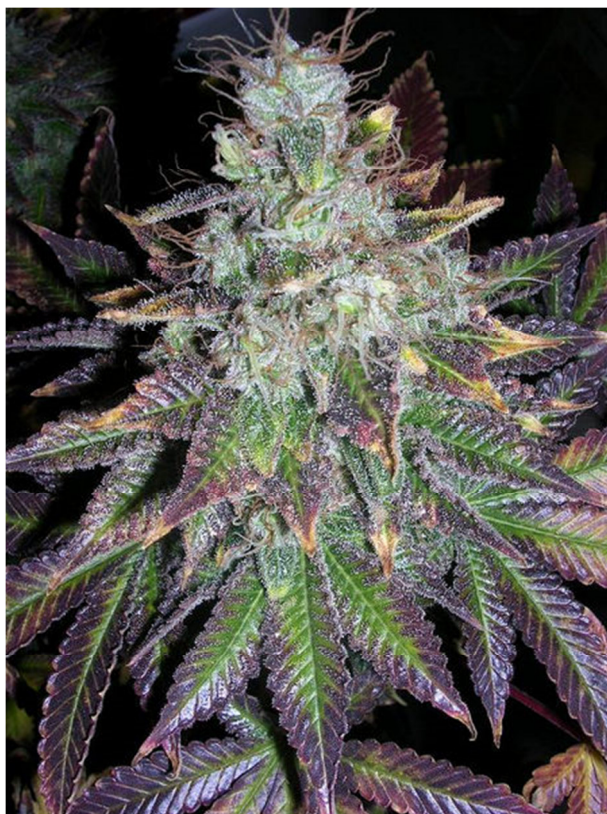
Příloha č. 3: Dotazník

Příloha č. 1

Obrázek č. 1: Konopí seté – odrůda Silver Haze

Obrázek č. 2: Konopí indické – odrůda Flo

Obrázek č. 3: Rozdíl mezi listy konopí

Příloha č. 2

§ 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a) jako člen organizované skupiny, b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, c) ve značném rozsahu, nebo d) ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.

(3) Odnětím svobody na osm až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, c) spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu, nebo d) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.

(4) Odnětím svobody na deset až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt, b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

(5) Příprava je trestná.

§ 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.

§ 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(3) Odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.

(4) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.

§ 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

(1) Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, b) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu, c) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti, nebo d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.¹¹⁰

¹¹⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Příloha č. 3

DOTAZNÍK

Vážení studenti,

tento dotazník bude sloužit jako podklad pro zpracování bakalářské práce, která se zabývá názorem středoškolské mládeže na konopí. Dotazník je zcela anonymní, proto Vás prosím o pravdivé odpovědi.

Předem děkuji za Vaše odpovědi a věnovaný čas.

POHLAVÍ:.....

VĚK:.....

1. Právě studuji:
 - a) Maturitní obor
 - b) Učební obor
 - c) Gymnázium

2. Myslíš si, že marihuana je opravdu tzv. „startovací drogou“?
 - a) Ano
 - b) Ne

3. Zkusil/a si už marihuanu?
 - a) Ne a nikdy to zkusit nechci
 - b) Ne, ale chci to zkusit
 - c) Ano, ale už to zkoušet nikdy nebudu
 - d) Ano a zkusím to zase

4. Kdy poprvé si zkusil/a marihuanu?
 - a) Nikdy
 - b) Před 15 rokem
 - c) Mezi 15 a 17 rokem
 - d) V 18ti letech

5. Kdo tě upozornil na negativní důsledky užívání marihuany?
 - a) Rodiče
 - b) Škola
 - c) Kamarádi
 - d) Internet
 - e) Jiné – uveď jaké.....

6. Co si myslíš o dlouhodobém užívání marihuany? Jak to na člověka působí?
 - a) Nevím
 - b) Podporuje chuť k jídlu
 - c) Způsobuje rakovinu
 - d) Odumírají mozkové buňky a škodí paměti

- e) Tlumí bolesti (např. rakovina, roztroušená skleróza aj.)
- f) Nemá žádný negativní vliv na organismus člověka
- g) Způsobuje deprese a schizofrenii

7. Proč si myslíš, že někteří tvoji kamarádi užívají marihuanu?

- a) Jsou ovlivněni partou
- b) Kvůli stavu, který kouření marihuany způsobuje
- c) Relax, únik od reality a problémů
- d) Období experimentů
- e) Z nudy

8. Kde si myslíš, že si tvoji kamarádi (vrstevníci) marihuanu shání?

- a) Ve škole
- b) Od kamarádů, známých
- c) Pěstují si ji sami
- d) Nevím

9. Kde hledáš informace o marihuaně?

- a) Nehledám, toto téma mě nezajímá
- b) Média (internet a TV)
- c) Jezdím na veletrhy a přednášky
- d) Literatura

10. Absolvoval si nějaký preventivní program ohledně drog?

- a) Ano – a kde?
- b) Ne

11. Pokud si v předchozí otázce odpověděl ano, jaký to na tebe mělo vliv?

- a) Žádný
- b) Odnosl/a jsem si užitečné informace

12. Od 1. dubna 2013 je konopí v ČR legální, ale jen pro léčebné účely. Myslíš si, že by měla být legální i pro pěstování, prodej a distribuci?

- a) Ano
- b) Ne

13. Pokud si v předchozí otázce odpověděl ano, tak proč?

.....
.....

14. Léčebné konopí není hrazené z veřejného zdravotního pojištění. Myslíš si, že by mělo být hrazené?

- a) Ano
- b) Ne

15. Pokud si v předchozí otázce odpověděl ano, tak proč?

.....
.....

16. Dosud není léčebné konopí v lékárnách dostupné. Cena by se měla pohybovat okolo 200 – 300 Kč za 1 g a množství pro jednoho pacienta nejvýše 30 g na měsíc. Co si o tom myslíš?

- a) Je mi to jedno, mě se to netýká
- b) Pacienti by si měli konopí pěstovat sami, i když porušují zákon, ale nic je to nestojí
- c) Shánět od někoho jiného (dealera), neboť to bude levnější než v lékárně
- d) Kupovat konopí v lékárně, neboť je to legální

17. Mělo by se léčebné konopí dovážet z jiných zemí (Holandsko, Izrael, aj.) nebo pěstovat v ČR?

- a) Pěstovat v ČR
- b) dovážet

18. Proč by podle tebe měla či naopak neměla být marihuana legální?

.....
.....
.....